

KOTKAS

Noorte Kotkaste juhtide ajakiri

TARTUS

24. MAIL 1938

Nr. 4/5

Noorsoo organiseerimise seaduse muutmise seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 23. märtsil 1938.

(Riigi Teataja 1938, 33, 262.)

Noorsoo organiseerimise seaduse (SK VI 1938, 1, 17) § 4, 6 ja 18 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 4. Vabariigi President on kõigi noorsoo-organisatsioonide patroon. Noorsoo organiseerimist ja noorsoo-organisatsioonide tegevust suunab ta Haridusministri kaudu.

Kõiki üleriigilisi noorsoo-organisatsioone esindab ja juhib peavanem, kelleks on Sõjavägede Ülemjuhataja või Sõjavägede Juhataja.

Vabariigi Presidendi kinnitamisel on Haridusministril õigus noorsoo organiseerimise huvides moodustada noorsoo-organisatsioonide või nende liitude koondisi ja viimaste organeid, määrates ühtlasi tegevuse põhimõtted ja alused.

§ 6. Noorsoo Osakonda juhatab noort juhataja temale alluvate noorteenõunikude ja noortesekretäri kaastegevusel.

Noort juhataja on üleriigiliste noorsoo-organisatsioonide peavanema abi.

§ 18. Noorsoo-organisatsioonide asutamine väljaspool kooli toimub Ühingu ja nende liitude seaduses ja teistes vastavates seadustes ettenähtud alustel ja korras.

Kui noorsoo-organisatsioon on endale seadnud eesmärgiks noorsoo organiseerimise või kui tema liikmeiks võivad olla noored vanusega alla 18. eluaasta, siis peab olema põhikirja registreerimiseks Haridusministri nõusolek.

Tallinnas, 23. märtsil 1938.

K. Päts,
Riigihoidja.

A. Jaakson,
Haridusminister.

Riigihoidja juhend noorsoole organi- seerimise alal nr. 1.

Antud Riigihoidja poolt noorsoo-organisatsioonide patrooni
ülesannetes „31.“ märtsil 1938.

Alus: Noorsoo organiseerimise seaduse muutmise seadus § 4 (RT 1938, 33).

§ 1. Peavanema ülesandeks on iga üleriigilise noorsoo-organisatsiooni suhtes üksikult kui ka kõigi selliste suhtes ühiselt:

- 1) üleriigilise tähtsusega esinemiste ja laagrite, suurlaagrite ja teiste sellelaadiliste ürituste korraldamise otustamine;
- 2) välismaa noorsoo-organisatsioonidega ja nende keskustega läbikäimiseks kokkulepete sõlmimine ning välismaa laagritest ja ettevõtetest osavõtmise otsustamine;
- 3) malevate või neile vastavate üksuste ja neist suuremate koondiste vanemate ja teiste vastavate juhtide ametisse kinnitamine ja vabastamine;
- 4) noortejuhete (noortemagister, skautmaster jms.) kutses kinnitamine;
- 5) organisatsiooni tunnustusväljendite statuudi kinnitamine ning alaliste autiitlite ja tähtsamate tunnustusväljendite annetamine;
- 6) organisatsiooni vormiriietuse kinnitamine;
- 7) seisukoha võtmine organisatsioonide ühis- ja koostöö suhtes üleskerkivates küsimustes.

§ 2. Üleriigiliste noorsoo-organisatsioonide ja kõigi väljaspool kooli töötavate noorsoo-organisatsioonide kasvatuspõhimõtted, tegevussuunad, tegevuskavad, ühis- ja koostöö moodused selgitatakse Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonna Nõukogus, kuhu kuuluvad esimehena noortejuhataja või tema asendaja, osakonna nõunikud ja pariteedi alusel asjaosaliste noorsoo-organisatsioonide esindajad.

§ 3. Noorsoo-organisatsioonide seintel peavanematel ja peavanemate

abidel või nende asemikkudel tuleb vastavalt vanema ja vanema abide nimetuse all, kuni uute põhimääruste makspanekuni, jätkata ülesannete täitmist selles ulatuses, kuivõrd need ülesanded pole käesoleva juhendi § 1 järgi loetud peavanemale kuuluvaks.

§ 4. Noorte Kotkaste organisatsioon, Eesti Skautide Maleva, Kodutütarde organisatsioon ja Eesti Gaidide Maleva on ehituselt ja sisult sarnased noorsoo-organisatsioonid ning põhjened salgasüsteemil ja noorte isetegevusel. Nende organisatsioonide tegevus rajaneb nende põhimäärustes fikseeritud ühisele kümnele seadusele, ühisele töotusele, ühisele juhtlausele ja Noorsoo organiseerimise seaduses antud alustele ja sihtidele.

§ 5. Välismaises läbikäimises loetakse Noorte Kotkaste organisatsioon ja Eesti Skautide Maleva omaette ühiseks koondiseks (Boy Scouts) ning Kodutütarde organisatsioon ja Eesti Gaidide Maleva omaette ühiseks koondiseks (Girl Scouts), keda esindab peavanem või tema poolt nimetatud esindajad.

§ 6. Käesolev juhend jõustub ühel ajal Noorsoo organiseerimise seaduse muutmise seaduse kehtimahakkamisega.

Tallinnas, „31.“ märtsil 1938.

K. Päts.

Riigihoidja.

A. Jaakson.

Haridusminister.

„ALATI VALMIS!“ võistluse tagajärjed selgusid.

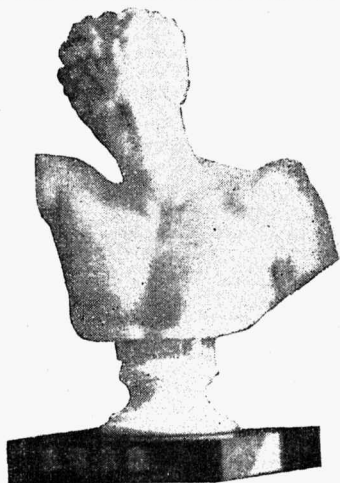
Käesoleva aasta aprillikuu algul kinitas Noorte Kotkaste Peavanem iga-aastase üleriikliku rühmadevahelise „Alati Valmis!“ võistluse tagajärjed, nagu need avaldatud Peavanema ksk. nr. 108, 9. apr. s. a.

Võistlus koosnes viiest noorkotkalikust alast: morse tähestiku tundmine, enese mõõdete tundmine, sõlmede sidumine, kivi kaugusvise hooga ja lõkke tegemine. Kõik rühma võistlusõiguslikud liikmed pidid kõigil neil aladel võistleva, mille järgi arvutati välja rühma keskmine. Võistlustingimused avaldati käesoleva ajakirja möödunud aasta 4-ndas numbris.

Võistlusest võttis osa 144 rühma, kellest langes võistlustingimustest kõrvalekalduvuse tõttu välja 17 rühma. Seega arvestati võistlusel 127 rühma tagajärgi, kelle paremusjärjekord kujunes pärast põhjalikku kontrolli järgmiseks:

1. Tartu/„Kuperjanovi“ 112,62;
2. Pärnu/„Lembitu“ 111,35; 3. Sakalamaa/Viljandi/„Välgu“ 110,93;
4. Võru/Valgjärve 110,90; 5. Saaremaa/Kuressaare/„Viikingi“ 110,20; 6. Tartu/„Uiterangiora“ 109,30;
7. Tartu/IV 109,17; 8. Pärnumaa/Vändra/„Ilvese“ 107,54; 9. Sakalamaa/Viljandi/„Kiire“ 107,44; 10. Võru/Haanja-Jaanimäe 104,82; 11. Pärnu/„Tasuja“ 104,50; 12. Tartu/H. T. G. Ratsarühm 103,58; 13. Harju/Rävala mlvk. Kotkaring 103,00; 14. Valga/Restu 102,83; 15. Tartu/H. T. G. „Uku“ 101,00; 16. Viru/Mädapea 100,47; 17. Pärnu/„Neeme“ 99,30; 18. Viru/Kadrina I 99,06; 19. Tartu/„Kapten Irve“ 99,00; 20. Tartumaa/Aru 98,67; 21. Tartumaa/Elva 97,29; 22. Tartumaa/Otepää I 96,75; 23. Lääne/Peru 96,64; 24. Võru/Kuldre 94,58; 25. Võru/Kapera 94,36; 26. Järva/Lõõla 93,86; 27. Valga/Tsirgulinna 93,25; 28. Järva/Türi/Keskkooli 92,86; 29. Võru/Lusti 92,64; 30. Pärnu/„Kalevi“ 92,00; 31. Võru/Erastvere-Suureküla 91,50; 32. Võru/Antsla 90,59; 33. Saaremaa/Simiste 90,30; 34. Saaremaa/Kuressaare I 90,18; 35. Lääne/Valgu 88,70; 36. Järva/Türi/„Lembitu“ 88,25; 37. Järva/Järva-Jaani 88,00; 38. Järva/Seidla 86,76; 39. Saaremaa/Mal. Öpperühm 86,47; 40. Tartumaa/Roela 86,29; 41. Tartumaa/Räpina 86,17; 42. Võru/Põlva 86,00; 43. Valga/Linna/„Lõvi“ 85,70; 44. Sakalamaa/S.-Jaani „Karu“ 85,58; 45. Sakalamaa/Tarvastu 85,50; 46. Tartumaa/

Võõbste 84,90; 47. Pärnu/V 84,71; 48. Järva/Päinurme 84,40; 49. Saaremaa/Muhuliiva 84,00; 50. Järva/Lokuta 83,60; 51. Petseri/Igrise 82,94; 52. Tartumaa/Vastse-Kuuste 82,38; 53. Järva/Paide/Keskkooli 82,31; 54. Harju/Kõnnu 82,18; 55. Petseri/Mäe 82,17; 56. Võru/Vastse-Roosa 81,83; 57. Järva/Öötlä 81,80; 58. Saaremaa/Piiri 81,07; 59. Tartu/„Lembitu“ 80,91; 60. Viru/Jõhvi Keskkooli 80,10;

Härra Riigivanema rändauhind „Alati Valmis!“ võistlustel.

61. Tallinna/Ida/„Tasuja“ 79,91;
62. Tartumaa/Võnnu 79,90; 63. Narva/Narva Lastekodu 79,20; 64. Võru/Linna/„Sisevete“ 78,83; 65. Valga/Linna/„Hundi“ 76,40; 66. Lääne/Lihula 75,92; 67. Võru/Mõniste 75,83; 68. Võru/Partsi 75,21; 69. Valga/Lõve 74,58; 70. Tallinna/Nõmme/II 74,47; 71. Petseri/Staabi 73,90; 72. Tartumaa/Jõgeva 73,62; 73. Võru/Sõmerpalu 73,43; 74. Järva/Väätsa 73,40; 75. Sakalamaa/Risti 72,10; 76. Viru/Kurtina 71,80; 77. Lääne/Lauka 69,36; 78. Võru/Jaani 69,33; 79. Tartumaa/Rasina 68,50; 80. Võru/Põlgaste 68,30; 81. Valga/Pikkjärve 67,82; 82. Võru/Leevi 66,80; 83. Sakalamaa/Mustla 66,20; 84. Harju/Saku asunduse 66,20; 85. Pärnumaa/Nuia 66,02; 86. Saaremaa/Tiirimetsa 65,90; 87. Narva/Kreenholmi 65,65; 88. Tallinna/Lõuna/„Tungla“ 64,90; 89. Pärnumaa/Audru 64,50; 90. Järva/Tori 64,30; 91. Tartumaa/Sadala 64,19; 92. Järva/Albu 64,10;

93. Tartumaa/Palamuse 62,54; 94. Võru/Pugola 62,10; 95. Viru/Aaspere 61,26; 96. Võru/Karaski 61,10; 97. Tartumaa/Avinurme 59,91; 98. Petseri/Pulatnova 59,90; 99. Võru/Navi 59,45; 100. Lääne/Piirsalu 59,20. Ülejäänute seas oli ainult 11 üksust, kelle keskmine oli alla 50 punkti.

Esikohale tulnud Tartu Maleva „Kuperjanovi“ rühm, kes võistles 16-ne noore kotkaga, omandas üheks aastaks Härra Presidendi jäädavalt rändava auhinna — suure „Hermese“ kuju ühes võistluse üldvõitja diplomiga. Selle väärtusliku kuju eelmise aasta omanik oli Pärnumaa Väandra „Ilvese“ rühm, kes sel aastal pidi leppima 8-nda kohaga.

Iga maleva parim rühm (eelpool harvendatult trükitud!) sai auhinna Peavanema rändauhinna „Hermes“ kuju väikese koopia ühes vastava diplomiga, mis jääb rühmale jäädavaks mälestuseks.

Üksikute võistlusalade järgi olid parimateks rühmadeks: Esikohale tulnud Tartu/„Kuperjanovi“ rühm morse tähestiku tundmises, Pärnumaa Maleva Väandra „Ilvese“ rühm kivi kaugusviskes hooga, Tartumaa Maleva Elva rühm enese mõõdete tundmises, Tartu „Üterangiora“ rühm sõlmede sidumises ja Järva Maleva Lokuta rühm lõkete tegemises.

Individuaalselt võttis võistlusest osa üle 2000 noore kotka, kellest kinnitati 1550 tagajärjed. Pinevas võistluses tulid individuaalselt üleriiklikult esikohale Tartu „Kuperjanovi“ rühmast pk. Märt Mõtuste 127 punktiga, omandades ühtlasi käesoleva võistluse üldvõitja diplomi.

Individuaalselt 100 punkti ületajaid noori kotkaid, keda võiks lugeda esikujulikeks, oli kõige rohkem Tartu Malevas, kus 60 võistlejat saavutasid selle normi, Võru Malevas 36, Pärnu Malevas 33, Sakalamaa Malevas 29, Tartumaa Malevas 21 ja Järva Malevas 20. teistel malevatel vastavad arvud alla 20-ne, kuna Narva ja Tallinna Malevas ei olnud ühtki saja punkti saavutajat.

Malevate paremusjärjekorda arvestati kõigi katsejärgus olevate liikmete kohta saavutatud keskmise punktide arvu järgi, mis kujunes järgmiseks: 1. Võru Malev, 2. Tartu, 3. mõõdunud aasta võitja Pärnu, 4. Saaremaa, 5. Petseri ja edasi 6. Valga, 7. Järva, 8. Tartumaa, 9. Sakalamaa, 10. Narva, 11. Lääne, 12. Pärnumaa, 13. Viru, 14. Tallinna ja 15. Harju Malev.

Üldkokkuvõttes võib võistluse tulemus-

tega rahule jääda, kuigi tuleb nentida, et saavutised oleksid võinud olla palju paremad, kuna mittevõistelnud võistlusõiguslike rühmade protsent oli võrdlemisi suur. Kui rühmad ise ei taipa, mis on nende kohus ja ei oska leida endale sügisel tööle asudes selle võistluse näol kohast tegevust, tuleb maleva staapidel neid rühmi silmas pidada ja oma järeldused teha. Eeloleval võistlusel, mis korraldatakse sügisel, ei tohi ükski võistlusõiguslik rühm mõjuva põhjusega võistlusest eemale jääda, milleks anti Peavanema poolt kindel korraldus. Ühtlasi peavad rühmad ise püüdma jõuda võistlusõiguslikeks, sest igas elujõulises rühmas peab olema vähemalt 10 katsejärgus olevat liiget ja neist osa igal aastal mingist laagrast osa võtma. Need ei ole rasked nõuded, ja nii jääb tarvis vaid head tahet ja noorkotkalikku vaimu, et võistlusest hea eduga osa võtta. Tunnistame avameelselt, et paljudes rühmades puudus see sel aastal, kus see nii oli, eks need ise tea. Kontrollides ühe maleva rühmi teatistelt, saadi 59-st registreeritud rühmast 26 võistlusõiguslikku, kuid tegelikult võistles ainult 1/10! Tunnustama aga peab kolmele esimesele kohale tulnud malevate — Võru, Tartu ja Pärnu — rühmade saavutisi, millised malevad olid peajagu teistest kõrgemal. Ja kui vaadelda osavõtnud rühmi nimeliselt, siis on üldiselt nad kõik tuntud „nimed“, kes ühel või teisel puhul oma tööga silma on paistnud. Järeldus on, et rühmad, kes on võtnud võistlusest osa, on tõsised töö-rühmad! Kiitus neile!

Edasi tuleks vaadelda esinenud puudusi, ja kõigepealt neid puudusi, mis kahjuks said saatuslikuks 17 rühmale võistlusest väljalangemise näol. Hindamiskomisjon asus seisukohale, et määrustikust tuleb täpselt kinni pidada, kuna väiksemadki järeleandmised oleksid võinud luua pretsedendi selleks ka järgmisel võistlusel. Otsuste tegemisel komisjoni liikmed peale aruandja ei olnud teadlikud, missuguseid üksusi tabab üks või teine otsus.

Seitse rühma langes võistlusest välja põhjusel, et võistlus oli korraldatud peale Peavanema poolt määratud ajavahemikku, s. o. peale 10. novembrist. Üleminekud kõikusid enamalt jaolt 1—5 päeva ümber, kuid poleks siin kindlakäeliselt talitatud, mis oleks siis garanteerinud, et järgmisel aastal ei oleks seda ajavahemikku pikendatud omavoliliselt ja veel suuremal määral. Nii oleks jäänud rühmadel, kes võist-

Pärnu Maleva „Lembitu“ rühm, milline tuli „Alati Valmis!“ võistluses II kohale.

Esireas keskel rühma vanakotkas nmag. J. Udikas.

lusmäärustikku ei austanud, rohkem aega ettevalmistuseks.

Viie rühma komistuskiviks oli puudulik protokollide koostamine. Võistlusmäärustiku p. 15 määras selgesõnaliselt, et andmed peavad olema täpsed. Kui puudusid tabelis järgu-astmete nimetused, sünni- või rühma vastuvõtmisajad, tulid need rühmad kõrvaldada, sest komisjonil puudus kontrollimisvõimalus. See võimalus aga pidi olema, sest mitme rühma juures just nende andmete põhjal selgus, et üks või rohkem liiget polnud siiski võistlusõiguslikud ja nende resultaadid kustutati, paaril juhul langes rühm koguni võistlusest välja. Pealegi ei näita protokollil puudulik koostamine noorkotkalikku täpsust ja käsutäitmist.

Kolm rühma kõrvaldati, sest nende protokollides esinevaid andmeid kontrollides selgus, et neis ei ole 10-t võistlusõiguslikku liiget, kuna võistlusõigusliku liikme nõudeid oli valesti tõlgitsetud. Kaks rühma ei olnud võistlusõiguslikud, kuna nõutav 10-liikeline koosseis oli saavutatud noor-haugaste näol, kuid noorhaugad ei võinud arvesse tulla rühma võistlusõiguslikkuse määramisel, nad võisid vaid siis kaasa võistelda, kui on olemas rühmas vähemalt 10 võistlevat noort kotkast. Neid eksimusi oli võimalik avastada, et protokollis olid kõik lahtrid korralikult täidetud ja nõutud andmed esitatud.

Edasi tahaksin tähelepanu juhtida sellele, et protokollides olevad kustutamised ja kinnitamata parandamised jätavad väga kahtlase mulje. Näitena olgu toodud: Algul on kirjutatud, et pk. N. N. sündis 20. 04. 20, kuid hiljem on aastaarv muudetud 21-ks, järelikult näib, et vanemast

poisist on tehtud võistlusõiguslik võistleja. Järelepärimisel selgus, et poisid olid õnneks siiski võistlusõiguslik. Ka on vanuse lahtris väljakraapimisi, mis samuti sunnivad kontrollima andmeid, milleks Peastaabil on mitmeid võimalusi, kuid on seotud ajakuluga ja heidab halba varju neile, kes sellistele protokollidele on alla kirjutanud. Ei tahaks uskuda, et kustutamised ja parandused on tehtud pärast allakirjutamist, mis kannab võltsimise ilmet. Sellepärast, kui tarvis on parandusi teha, olgu need kinnitatud peavahekohtuniku poolt üldmaksva korra kohaselt, täiesti lubamatud on kraapimised. Kui poisid mujal ei õpi protokolliga ega muid kirju täitma, siis olgu noorte kotkaste rühm selleks kohaks. Peale nende juhtude esines kinnitamata parandusi veel ka saavutiste märkimise osas. Üks rühm läks nii kaugele saavutiste märkimisel, et meisterdas parandustega kõik miinuspunktid nulliks. See rühm muudugi kõrvaldati võistlusest. Kõik sellised puudused protokollides peavad tulevikus kaduma.

Mõned rühmad on arvanud, et ühe või rohkema võistleja puudumine ei tule arvesse keskmise jagamisel, kuigi puudujail võis olla mõjuvaid põhjusi selleks. Seda aga ei luba võistlusmäärustik, sest järelevõistlemise aja jooksul pidid kõik võistelnud olema. Neil juhtudel jagati punktide summa kogu rühma võistlusõiguslike liikmete arvuga.

Eksimusi esines ka punktide arvestamise osas, mis Peastaabis kontrolliti ja parandati. Selle vältimiseks tuleb hoolisalt jälgida määrustikus arvestamise osa ja vastavaid väljatõotatud tabelleid.

Kokkuvõttes esinenud puuduste kaotamiseks tuleb kõigi võistluste korralda-

Sakalamaa Maleva „Välgu” rühma liikmeid. Rühm tuli „Alati Valmis” võistluses III kohale.

Esireas keskel rühma vanakotkas kj. A. Linnamägi.

jate ja kontrollijate tähelepanu juhtida järgmistele asjaoludele:

1. võistlusest peab iga võistlusõigulik rühm osa võtma.
2. täpselt kindlaks teha võistlusõigulikkus iga liikme ja Kogu rühma kohta,
3. protokollide täpne ja hoolikas koostamine.

Kui me seda suudame täita ja lisaks

iga võistlev rühm saavutab keskmisena vähemalt 50 punkti, siis on võistluse eesmärgid hiilgavalt täidetud.

Järgmine võistlus kuulutatakse välja teise kuu algul ja tingimused avaldatakse järgmises „Kotkas”. On loota, et muudatuseid tingimustes on minimaalsed ja treeninguga võidakse juba nüüd alata.

A. Allik,
noortemagister.

Tõrvikute valmistamine.

Läheneb Võidupüha. Selle kavast ette nähtud rongkäigud tõrvikutega, mis on ometi nii meeleolurikkad vanadele ja noortele, ollakse sunnitud sageli raha puudusel ära jätma. Paremalt juhul muudetakse 4—5 osavõtja kohta üks tõrvik, kuid sellega on kogu efekt kadunud ja mis meeleolu see on kõndida ilma tõrvikuta rongkäigus, kui naabril see pihus on. Sellest saab aga väikese kulu (mõne sendiga) ja vaevaga üle: valmistame ise tõrvikud! Valmistamiseks on vaja: 1) tõrva, 2) takku, 3) pakkimis-paberit, 4) peent sidumiskoort, 5) käepideme puud, 6) puuliiste ja 7) kliistrit (soovi korral). Tõrva korjame metsast vigastada saanud kuuskede küljest. Väga hea on see ka siis, kui ta kõvaks kuivanud on ja koos kuivanud kooretükkidega tuleb. Suured tükid peenendame. Siis võtame 3—4 cm läbimõõduga ja umbes 10—12 cm pikkuse ümarguse käepideme puu. Toores lepp on selleks küllalt sobiv. Käepideme puule lööme väikeste naeltega (võib ka nõõriga siduda) 4 50 cm pikkust 3—4 mm laiust ja umbes 2 mm paksust puust liistu. Et

need paremini püsiks, selleks lõikame käepideme puule 4 väikest soont sisse. Puu liiste saab heast oksteta kuusehast lõhestamise teel. On tõrviku „luukere“ valmis, siis asetame õhukese kihi takku lauale, sellele raputame tõrva ja rullime kokku ning asetame pilbaste vahele. Algul on raske kohe tõrviku pikkust rulli teha ja pilbaste vahel läheb ta koomale ja jääb lühemaks, seepärast võib neid mitu üksteise otsa asetada, kuni soovitud pikkus käes on. Siis mähime kõigile paberi ümber ja seome 4—5 kohast ümbert kinni ja tõrvik ongi valmis. Tahetakse seda pisut nägusamaks teha, siis pannakse talle teine kord paberit veel kliistriga ümber.

Tõrviku headus oleneb taku ja tõrva vahekorra. On tõrva palju, siis kukuvad põledes tõrvatükid maha. On tõrva aga vähe, siis ei põle tõrvik hästi. Enne kui neid hakatakse suuremal hulgal valmistama, tuleb mõni prooviks teha. Samuti võib ka tõrviku pikkus ja jämedus kõigile vastavalt sellele, kui pikka põlemise aega tõrvikult tahame.

A. Kivisikk,
kotkajuht.

Noorkotkalikust topograafiast.

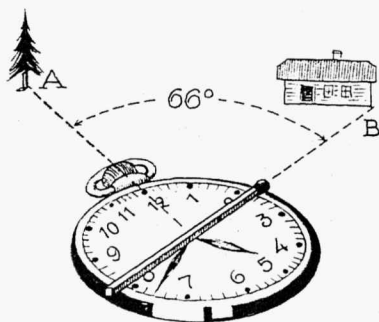
Noortemagister Riho Lahi.

(järg.)

VI. Nurkade määramine.

Nurkade määramine on raskeim, kuid oluline osa topograafias. Nurgakraadide mõõtmine on vajalik laiuste ja kõrguste mõõtmisel, ilmapaarte määramisel, orienteerumisel ja eriti kaart-visandite valmistamisel.

Üksi täpse täisnurga määraminegi ei õnnestu, kui usaldame ainult silma. Peame katsuma mitmesuguseid võtteid ja lihtsamaid kaasaskantavaid abinõusid. Seda raskem on määrata vähemaid või suuremaid nurki teodoliidi abita, kusjuures eksimused võivad kujuneda üllatavalt suureks.

Joon. 12.

Ometi võimaldab noorkotkalik topograafia enamvähem täpselt määrata väikseidki nurki, kusjuures hoolsa ja teadliku teotsemise juures eksimused kujunevad sedavõrd väikseiks, et võimaldavad vabalt käsitada kaarti ja valmistada kaart-visandeid võrdlemisi suure täpsusega.

1. Mitmesuguste esemete abil. Raamatute, vihikute, hoonete jne. nurgad on kõik täisnurgad, s. o. 90° .

Raamatu- või vihikulehe abil 45° nurga mõõtmist on kirjeldatud peat. III p. 3 (vt. „Kotkas“ nr. 2 — 1938. a.).

Täiskuu laius vastab $0,5^{\circ}$ nurgale.

Ringjoon võrdub 360° , järelikult vas-

tab taskukella iga minutijoone vahe 6° -le.

Nurga mõõtmiseks asetame kella peopesale ja pöörame kella niikaua, kuni keskpunkti (osutite kinnituspunkt) ja üleskeeramisnuppu mööda võime viseerida mõõdetava eseme ühele äärelle (vt. joon. nr. 12 punkt A).

Nüüd asetame kellaklaasile tiku, nii et see läbiks keskpunkti, ja pöörame tikku keskpunkti kohal (kell peab jääma paigale), kuni tikku mööda viseerides näeme teist eseme äärt (B). Üleskeeramisnupu kohal oleva numbri ja tiku esemepoolse otsa vahe minutites korrutame 6-ga.

Võrdlemisi häid tulemusi võib saada ka siis, kui tiku murrame keskelt, nii et tikk ühte jääb. Murrukoha asetame kella keskpunkti ja painutame tiku harusid niikaua, kuni nad vastavad mõõdetavale nurgale. Siis loeme tiku otste vahel minutite arvu ja korrutame kuuega.

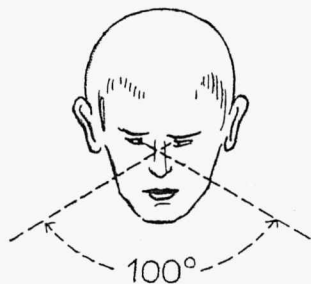
Pane tähele: Kella osutid ja nende asetus ei oma kella abil nurgakraadide mõõtmisel mingit tähtsust.

Soovitav on, et peopesa asemel leiame kellale mõne püsivama alustoe, näit. kändu, aiaposti, kivi, mätta vm. Kui mõõtmist toimetatakse kahekesi, siis tuleb käpuli laskunud kaaslase selga eelistada peopesale.

2. Silmade vahemõõdu abil. 100° nurga saame, kui viseerime kordamööda parema ja vasaku silmaga üle oma ninaluu (vt. joon. nr. 13).

15° nurga saame, kui teeme nn. „nina“, s. t. asetame põidlaotsa vastu nina, sirutame sõrmed hästi laiali, hoiame väikese sõrme silmade kõrgusel ja viseerime üle väikese sõrme otsa kordamööda parema ja vasaku silmaga.

6° nurga saame, kui viseerime üle täiesti väljasirutatud käes hoitava puiga. pliatsi või sõrme.

Joon. 13.

3° nurga saame viseerides seljali asendis üle saapanina või suure varba.

Silmade vahemõõdu abil toimetatud mõõtmised ei anna igakord päris täpseid tulemusi, sest kehaehitusest ja mõõdetest olenevalt esineb antud mõõdetes lahku-minekuid. On soovitatav, et need, kes ka-vatsevad kasutada silmade vahemõõtu nurgakraadide määrana, kontrolliksid mõõdete täpsust käesolevas peatükis p. 6 all toodud tabeli abil.

3. Ringi jaotamise teel. 360° „nurga“ saame, kui pöördume koha-peal täpse ringi enda ümber.

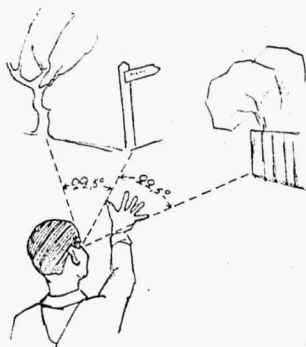
180° saame, kui pöördume täpselt pool ringi. Seda on aga kergem öelda kui teha. 10–20° eksimine seejuures on sagedasti esinev nähtus. Ometi on pöörde täpsuse kontrollimine lihtne. Enne pöör-dumist märgime mõne otse ees asuva ese-me, näit. kivi, puuladva, korstna vm. Nüüd pöördume pool ringi, asetame jal-lad harki. Kui kummardudes vaatame jalgade vahelt läbi ja märgitud ese aset-seb otse silmade vastas (muidugi „jalad ülespoole“), siis oleme pöörde teinud õieti.

90° nurga saamiseks seisame sirgelt ja tõstame käed õlgade kõrgusele (peo-pesad allapoole, käed peavad moodus-tama sirgjoone). Nüüd pöörame käsi ja keha liigutamata pea õla poole. Üle kesk-mise sõrme paistvad esemed asetsevad enne pea pööramist otse ees asetsevate esemete suhtes 90° all.

Et täpsemini kindlaks määrata otse

ees asetsevat suunda, viime sirged käed ette näo kõrgusele, peopesad vastamisi kokku, nii et keskmiste sõrmede otsad asetsevad kohakuti. Viseerides kokku-pandud pöidlaotste vahelt saame endisele täpselt 90° all asetseva suuna.

22.5° nurga saame, kui viseerime täies-ti väljasirutatud käe väikese sõrme ja pöidlaotsa vahe (vt. joon. nr. 14).

Joon. 14.

45° nurga (pool täisnurka) saame, kui viseerime 22.5° nurga kaks korda üks-teise kõrvale (vt. joon. nr. 14).

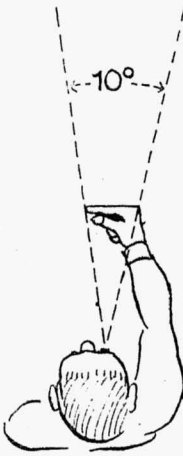
10° nurga saame, kui viseerime välja-sirutatud käe esimese sõrme nuki ja sõr-meotsa vahe (vt. joon. nr. 15).

20° saamiseks viseerime 10° nurka kaks korda, 30° — kolm korda jne.

Nurki võib mõõta ka väljasirutatud käes hoitava pulga abil esemete vahet viseerides niipalju kordi üksteise kõr-vale, kuni saame täisringi.

Näit. viseerime kirikutorni (a) ja kuuse (b) vahe pulgal (vt. joon. nr. 16). Nüüd pöördume kohal veidi vasakule ja visee-rime nii, et kirikutorn paistab märkipi-dava pöidla kohalt. Pulga otsa kohal mär-gime uue eseme, näit. veski (c) ja pöör-dume jälle edasi. Nii viseerime korduvalt, kuni pulga ots jõuab kuuseni, s.t. teeme täisringi.

Oletame, et kirikutorni ja kuuse vahe mahtus täisringi 9 korda, siis 360° (täis-ring) : 9 = 40° on kirikutorni ja kuuse vahe.

Joon. 15.

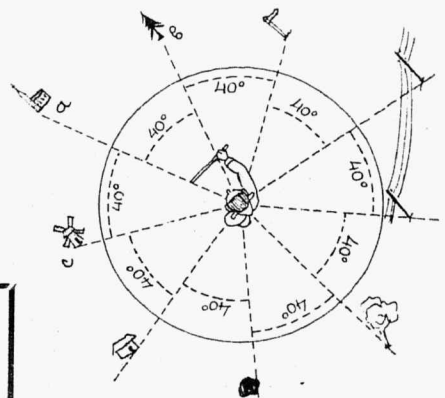
Nii võime ringi jaotamise abil määrata igasuguseid nurki, kui nad pole üle 60°. Ka väga väikeste nurkade mõõtmine sel teel on tülikas, sest peaksime viseerima kümneid kordi, kuni ring täis saab.

4. Mõõtlaua abil. Alla 20° nurkade määramist võib võrdlemisi suure

täpsusega toimetada tavalise mõõtlaua abil. Kes tunneb mõõtmist raadiuse abil, sellel on teada, et 1 sm 57 sm kaugusel silmast paistab 1° all. (Järelikult paistab 57 sm pikkune kepp sellel kaugusel 60° all, sest ringjoon = 6 R.)

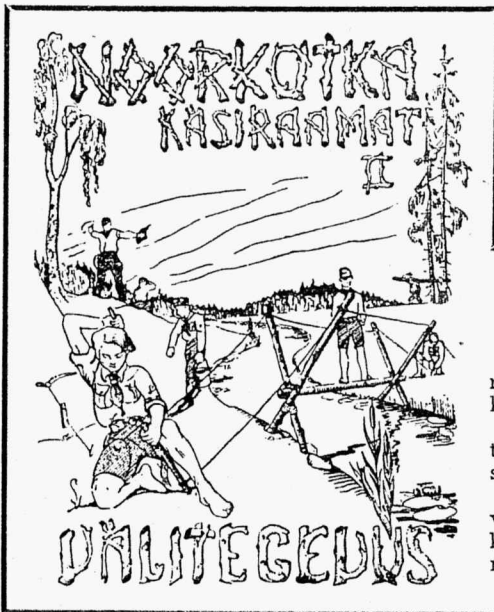
Kergelt kõverdatud käes silmade kõrgusel hoitud mõõtlaual paistab 1 sm 10° all, 2 sm 2° all jne. Nii võime mõõta nurki kuni 20 kraadini. Üle selle lüheneb ringjoon kaarest märgatavalt ja viseerimine ei anna küllalt täpseid tulemusi.

Mõõtlauda püsti hoides on võimalus mõõta ka vertikaalnurki. Seejuures tuleb kallutada mõõtlauda nii, et mõlemad mõõtepunktid asetseksid silmast 57 sm kaugusel.

Joon. 16.

(Järgneb)

Noorkotka käsiraamat II

Välitegevus

näitab teile õiget suunda noorkotkalikus välitegevuses.

Raamat sisaldab 288 lehekülge tegelikke juhiseid ja näpunäiteid sõnas, pildis ja värvitrükis.

Hind noortele kotkastele maleva staabi kaudu tellides kr. 1:50, köites kr. 2:—, Raamatukauplustes müügil hinnaga kr. 1:80 ja kr. 2:40.

Noorte kotkaste kommetest tervitamisel ja esinemisel.

Kotkajuht A. Keppi.

(Järg)

II. NOORTE KOTKASTE MEESKONNA KOMBEID.

Tervitamine.

1. Pealiku (vanema) lähenemisel rivilt koos olevad noored kotkad tervitavad käskluse „Valvel!“ järel (vastavalt peakattega või peakatteta). Tervitamine lõpeb käsklusega „Vabalt!“ Käskluse annab kohalolijaist vanim ehk ka see, kes märkab pealiku ilmumist. Kui aga käskluse andmiseks on aega, siis tuleb pealiku lähenemisest ette kanda kohalolevale pealikule või vanimale noorkotkale.

2. Pealiku (vanema) signaali, hüüde või leppemärgi kohaselt pöörduvad noored kotkad näoga pealiku poole ja jäävad valveseisangusse, kuni pealik annab käskluse. Kui antakse tervitamiseks käsklus „Valvel!“ „Keskele (paremale, vasakule) vaat!“, siis kõik võtavad tervitusvõtte vastavalt peapööramisega. Tervitamine lõpeb käsklusega „Otse — vaat!“ („Vabalt!“ — kui erikäsklust ei anta).

3. Rivis olevad noored kotkad tervitavad ainult käskluse järgi. Tervitamiseks annab pealik käskluse „Valvel!“ „Paremale (vasakule, keskele) — vaat!“

Võtta valveseisang ja pöörata järsult pea käskluses näidatud suunda ja tõsta lõug vähe üles, vaadates tervitatavale silma. Tervitatavat saata vaatega, pöörates vastavalt pead.

Samal ajal tõstavad pealikud käe tervitusasendisse, kui ollakse peakattes.

Tervitamise lõpetamiseks rivis paigal antakse käsklus:

„Otse — vaat!“ („Vabalt!“)

Pea pöörata järsult otse, jääda valveseisangusse (kui ei anta käsklust „Vabalt!“), kuna pealikud lasevad parema käe alla.

4. Kõrgema pealiku juuresolekul nooremale käsklust ei anta.

5. Üksused on kohustatud tervitama: sõjaväe-, kaitseliidu- ja kõiki teisi üksusi (mitte aga poliitilisi rühmitisi), riigi- ja rahvuslippe, sõjaväe, kaitseliidu organisatsioonide ja teiste organisatsioonide lippe, kõiki kindrleid ja kõiki pealikuid ning vanemaid, kui nad vastavad üksuse juhile või on sellest kõrgemad.

Üksuste vastastikusel tervitamisel annab esimesena käskluse see juht, kes on noorem.

6. Noored kotkad, möödudes Vabadsõjas langenud mälestussammastest või matuserongidest, tervitavad käskluse järgi. Üksus tervitab kuni 50 m kauguselt.

7. Käsklusi ei anta rännakutel, mängudel ja taktikalistel õppustel.

8. Tervitamiseks koondravis liikumisel antakse käsklus

„Valvelsammu — marss!“

„Paremale (vasakule, keskele) — vaat!“

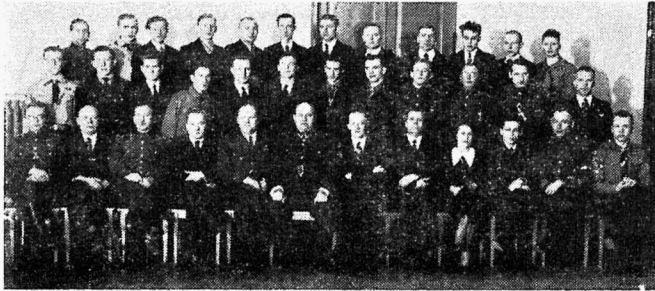
Käskluse järel „Valvelsammu — marss!“ algab meeskond järgmisel vasakul jalal liikumist valvelsammu, kuna käskluse järel „Paremale — vaat!“ kõik pööravad pea vasaku jala mahapanekul järsu liigutusega tervitatava poole, saates teda vaatega. Käed liiguvad taktis vöökõrguseni ja väljasirutatult taha kõrvale. Pealikud (vanemad) tõstavad aga parema käe tervitusasendisse, kuna vasak käsi ripub vabalt allalastuna. Tervitamine lõpeb käsklusega „Taktisammu — marss!“

Järgmisel vasakul jalal pea pöörata otse ja alata liikumist taktisammu.

B. Esinemine.

1. Ettekandega on kohustatud esinema pealikud kõrgema pealiku (vanema) ilmnemisel.

Vanemate juhtide õppepäevad Petseris.

Pildil: õppepäevadest osavõtjaid.

5. ja 6. märtsil s. a. toimusid Maleva vanemate juhtide õppepäevad Petseris. Halbadest teeludest hoolimata oli õppepäevadest osavõtt elav. Kahe päeva jooksul tuletati meelde ning värskendati vanu teadmisi. Õppepäeval määrati ka kind-

laks Malevas peetavate laagrite ajad ja kohad. Kokkutulek moodus töömeeleolus ja kõigiti õnnestunult.

Lektoriteks olid: NK Peastaabi ülem nmag. J. Tedersoo, nmag. K. Liping, kj. O. Ilves ja kj. A. Nigol.

2. Ettekande ajal võtavad esineja, ettekande vastuvõtja ja juuresviibijad tervitusseisangu. Lõpetanud ettekande, astub esineja sammu kõrvale ja laseb käe alla.

3. Esinemise ajal antakse käsklused samasugusel kujul nagu tervitamise puhul.

4. Ettekanne peab sisaldama:

- a) pealiku (vanema) nimetuse,
- b) üksuse nimetuse,
- c) tegevuse nimetuse,
- d) kohalolijate arvu,
- e) esineja nimetuse, kui pealik esinejat ei tunne.

5. Esinemine toimub tavaliselt pealiku esmakordsel ilmumisel üksuse juurde.

NK Narva Maleva tegevusest.

1) Möödunud talvise tööperioodi jooksul viidi läbi Narva Maleva 2 salgapealikute kooli. Esimene neist toimus Vairavas ajavahemikus 23. okt. — 37—1. jaan. 1938. Koolist võttis osa 33 nooremat juhti. Kooli vanemaks oli vk. A. Martin ja pealikuks instr. E. Saks. Teine salgapealikute kool toimus Narvas 26. jaan. — 30. aprillini. Kokkutulekuid koolis oli 10. Kooli vanemaks oli Maleva abivanem kj. A. Keppi ja kooli pealikuks Maleva abi-pealik nk. N. Malts. Koolist võttis osa 53 juhti.

2) 1. mail toimus Narvas lippude ülemine 4 noorkotkaste rühmale. Lipud andis üle NK Vanem kol. J. Maide aktusel E. S. „Ilmarises“. Lipud said

NK Põhjakotka, Patarei, Raudtee ja Tasuja rühm. Rühmad olid lippe vastu võtma tulnud terves koosseisus ja 100% lise vormis. Põhjakotka rühmale annetasid lipu NKK, Narva jaoskond ja noorte vanemad. Lipu võttis vastu rühma vk. ltn. K. Talpak. Patarei, Raudtee ja Tasuja rühmale annetasid lipud vastavad K/L ja NKK üksused koos. Patarei rühma lipu võttis vastu vk. ltn. A. Noorkukk, Raudtee rühma lipu vk. V. Talberg ja Tasuja rühma lipu vk. A. Lepik. Rühmadest paistis eriti silma Raudtee rühm, arvestades seda, et rühm pole veel aastatki vana. Raudtee rühm on suutnud selle lühikese aja koondada 34 liiget ja organiseerida kõigiti hästi oma rühma tegevust. Samuti on selle aja jooksul kõik liikmed omandanud vormi.

Telgi hooldamine.

Noorte Kotkaste Peastaabi eeskiri.

I. Püstitamisel.

Telgi püstitamise koht peab olema valitud nii, et telgid ei asuks madalate puude all. Puud varjavad päikest, ei lase tuuleõhku telkidest niiskust kuivatama, okaspuude tolm rikub telgiriidet ja lõpuks tilguvad puud veel terve „igaviku“ pärast vihmasadu. Maapind telgi aluseks olgu võimalikult rohkem kaetud, kuna muul juhul see kipub tolmana. Maapinnal leiduv praht tuleb enne püstitamist kõrvaldada. Noorte laagreis telgid ei tohi asetada liialt üksteise lähedal, kuna

Viies poiss on tööde juhataja = telgi vanem.

2) Telgiriide tõstetakse ühelt poolt tugisõrestiku harjalatile, asetatakse telgiriide harjal olevad aasad harjalati pulkadele ja sirutatakse telgi katus neljast nurgast välja ja kinnitatakse ajutiselt kiilude külge. Silmas pidada, et telgi suud saab sulgeda. Järgnevalt kinnitatakse vahepealsed pingutusnöörid ja siis harjapingutajad koos nurgapingutajatega — nende kiiludele. Telgi seinad kinnitatakse harkidega esiteks nurkadest, siis

Tartumaa Maleva Vaimastvere rühma noored kotkad telgi püstitamise harjutusel.

siis komistatakse telginööridesse, pealegi telki püstitada ja maha võtta on raskem. Iga telgi jaoks kulub lauti keskmiselt 8 m ruumi.

Telgi püstitamine meeskonnaga — 5 noort — toimub järgmiselt:

1) Kaks poissi korraldavad telgi aluspinna, pakivad telgiriide lahti ja kontrollivad telgiriide korrastolu. Ilmsiks tulnud rikked tulevad enne telgi püstitamist kõrvaldada.

Kaks poissi pakivad lahti tugisõrestiku vaiad, kiilud, hargid, muretsevad kohale püstitamiseks tarvilikud tööriistad ja märgivad tugisõrestiku asukoha, pehmes pinnas koguni püstitavad need.

alles vahepealt. Silmas pidada, et telgi äär jääks sirgeks ja asetuks täisnurkselt. Äärehargid tulevad maasse vajutada langes.

3) Tehakse vajalikud ehitused ja kindlustustööd (kraavikesed). Telgi sisustusest teha esiteks üldehitised: voodid, lauad, riidevarnad ja alles siis isiklik varustus telkidesse tuua. Siseehitiste püstitamisel telgiriide pingutusnööridest ja ääreharkidest osaliselt vabastada, kuna muidu võib väiksemgi kirvetera, noa, naela, traadi puudutus pingul olevat riidet vigastada.

Ükski ehitus ei tohi pingutada (puudutada) telgiriidet, s. o. küürud ja

nukid ei tohi väljastpoolt telki aimata-vadki olla. Tugisõrestiku lattidesse ei tohi naelu lüüa ega sälke lõigata. Riidega kokkupuutuvates kohtades ei tohi lattide küljes olla traati, sest tuule käes telk õõtsub ja traadi teravad nurgad vigastavad telgiriidet.

Uue telgi püstitamisel tuleb telgiriide pärast viie- või kuuetunnilist ülalolekut maha võtta ja teisipidi vastu tuult üles panna, et tuul ja teised ilmastikumõjud esmakordselt telki ühekülgiselt ei mõjustaks.

II. Kasutamisel.

Püstitatud telgi eest on eeskätt kohustatud hoolitsema telgivanem. Meeskonna laagrist eemal viibimise ajal vastutab ja hoolitseb telkide eest laagri korrapidaja ja öösel õõvalvurid.

Hommikul tuulutatakse telk põhjalikult ja pingutatakse pingutusnöörid. Telgi ots(ad) jäetakse terveks päevaks lahti ja kui ilmastik lubab, siis seotakse ka telgi seinad päevaks vastavate nöörikestega üles, et õhk vabalt telgi katuse alt võiks läbi käia. Telgi nööriidele ei tohi midagi riputada (käterätikud, sokid), samuti ka telgi katusele. Telgiriidesse ei tohi kinnitada vedrunõelu-naelu, traati jne. Tuleb hoiduda ka igasuguste õmbluste tegemisest telgiriide külge.

Vee ärajuhtimise kraavikeste mulda ei tohi nii asetada, et see puudutaks telgiriidet või seda kataks. Kui seda vaja, siis tuleb kinnitada (õmmelda) kotiriidest kergesti kõrvaldatavad riideribad telgi seinete alumisse külge.

Enne vihma tuleb telgiriide pingutajatest lõdvendada, kuna niiskeks saades riie ja nööri tõmbuvad kokku, mille tagajärjel võib riie rebeneda või kinnitustvaid maast üles kerkida. Tähele panna, et kõiki pingutusnööre (ka harjanööre) lõdvendatakse võrdsest.

Õhtul pärast lipulangetamist tuleb nööre samuti lõdvendada,

sest öine kaste ja udu mõjuvad samaselt kui vihm. Telgiseinad ja otsad alla lasta (muidu poevad sääsed telkidesse).

Öösel peavad valvurid silmas telke ja tarviduse korral lasevad (suur niiskus! enne vihma!) pingutajad veelgi lõdvemale (vaikselt, mitte segada telgisolijate õõrahu!).

III. Telgi pakkimisel.

Telki niiskelt ja märjalt pakkida võib ainult ajutiselt mõneks tunniks, sest muidu algab seal seenetumise protsess — kopitumine. Nii siis: pakkimiseks peab telk olema täiesti kuiv.

Ettevalmistustööd telgi mahavõtmiseks algavad juba hommikul äratusega, kus tõstetakse pingutusnöörid kiilude juures maapinnast kõrgemale ja kinnitatakse telgi ääred (seinad) üles. Vahepeal tuleb isiklik varustus telkidest välja tuua (voodikotid õlgedest tühjendada). Sisemisi ehitisi võib ettevaatlikult lammutada (mitte vigastada telgi riidet!). Välisehitised tulevad tingimata enne telgi mahavõtmist kõrvaldada. Telki pakkima võib hakata — hea ilmastiku juures ja eeldusel, et öösel vihma ei ole sadanud — hommikul kell kümme ja sellega ei tohiks viivitada üle kella viie pärast lõunat. Õhtul tekivad madalamatel ja varjulisematel kohtadel juba niisked aurud, mida kuiv telgiriide enesesse kipub imema.

Nii siis:

a) Ettevalmistus:

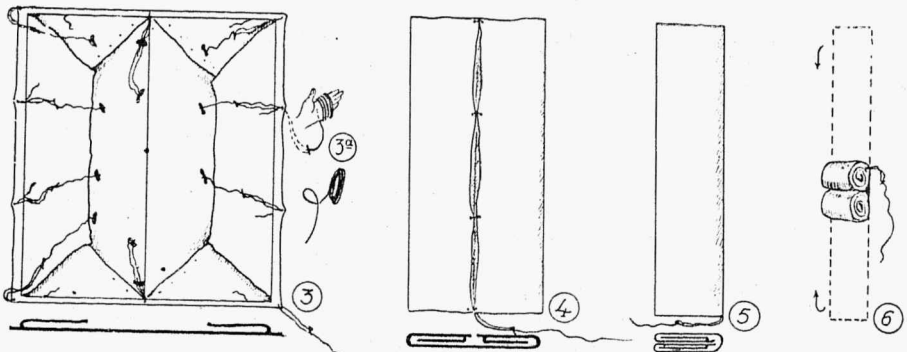
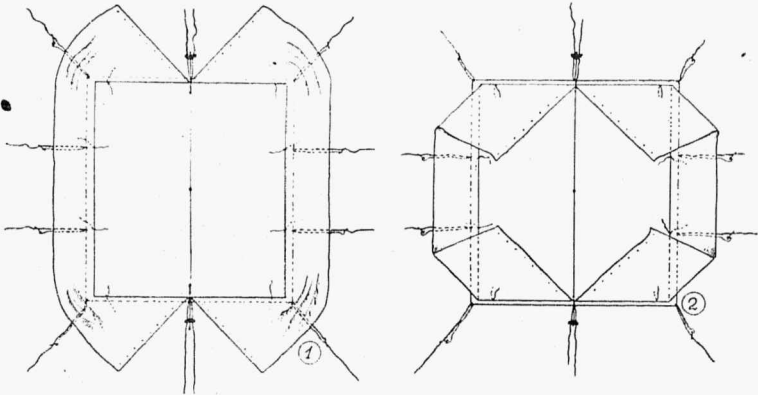
1. Telgi suu lahti. Telgi ääred üles siduda (pärast äratussignaali kell 07.00).
2. Telgi pingutusnöörid kiilude juures kergitada maapinnast kõrgemale (kell 07.00).
3. Kõrvaldada välisehitised — telgi kaunistised.
4. Isiklik varustus ja pakid telkidest välja tuua, voodikotid aluspõhust tühjendada ja võimaluse korral ka siseehitisi lammutada.

b) Mahavõtmine (meeskond
4 poissi).

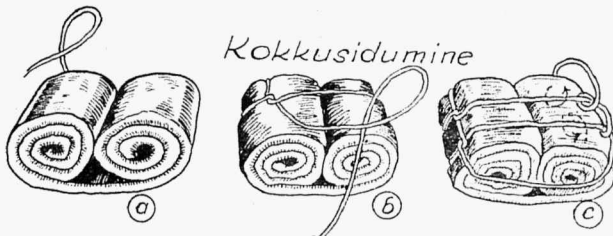
1. Välja tõmmata äärehargid ja need visata kummalegi poole telki kokku.
2. Vabastada keskmised küljenöörid, tõmmates need pingutusnööri-ga maapinnast välja (auk kinni vajutada) ja heites ääreharkide juurde.
3. Vabastada nurganöörid (kaks meest hoiavad samal ajal telki tugisõrestikust ülal).
4. Vabastada otsanöörid, kiile välja tõmmates ja vastavasse hunnikusse heites.
5. Tõstes telgi riide ühe poole üle tugisõrestiku harjalati ja lastes tugisõrestiku veidi längu sinnapoole, kuhu tõstetakse telgiriie, eraldatakse samal ajal telgiriie tugisõrestikust. Kaks poissi hakkavad pakkima telgiriidet, kaks aga tugisõrestiku latte, vaiu, kiile, harke.

d) Telgiriide pakkimine.

1. Telgiriie viiakse tasasele puhtale, võimalikult rohukamaraga kaetud pinnale, eemaldades sellelt varem igasuguse puru, ja laotatakse (joon. 1) — välispind vastu maakamarat — laiali. (Kui telgi seinad olid kinnitatud hoidenõrikestega, tulevad need vabastada.)
2. Käänatakse telgi otsad katusepinna-le (joon. 2).
3. Käänatakse telgi seinad katusepinna-le (joon. 3).
4. Pakitakse kokku pingutusnöörid (kui olemas juhulikud laagris valmistatud pingutajad, tulevad need tingimata kõrvaldada) nii, nagu see joonisel näidatud (joon. 3-a), ja visata need telgiriidele, välja arvatud üks nurganöör (teistel tüüpidel harja otsanöör), mis-sugune tuleb jätta välja.

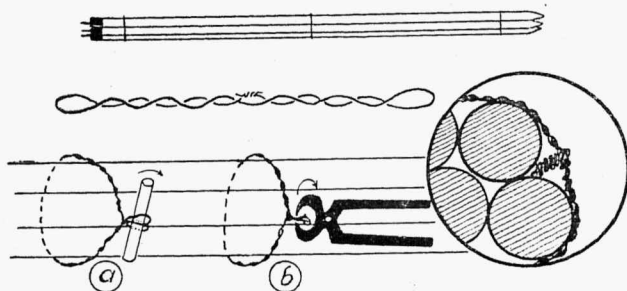
5. Käänatakse mõlemad katuse pooled omaette pooleks, harjale kokku (joon. 4).
6. Üks kokkupandud katuse pool käänatakse (joon. 5) teisele. (Kui tuuline ilm, siis teha seda pärituult, muidu jääb telk „tuult täis“ ja pakkimine osutub raskeks.)

7. Eelmisest asendist käänatakse riie veel pooleks.
8. Rullitakse telgiriie kummastki otsast keskkohale kokku (joon. 6), nii et saab pakk, mille suurus on umbes $42 \times 32 \times 22$ sm.

IV. Veol ja laos.

Transporteerimiseks olgu igal telgil korralik kandekott. Selle puudumisel pandagu telgid puhtasse suhkruvõi viljakotti, et telgid vedudel ei määrduks. Vankrite, autole, kärule laadides

9. Seotakse pakk joonisel kujutatud võttega a-b-c (seasõrg).
10. Asetatakse telgiriie presendist kandekotti. Samuti ka kiilud-hargid (need on senikaua niiskusest tahenenud).

e) Tugisõrestiku ja kiilude, vaiade pakkimine.

Kõige käepärasem on tugisõrestiku latid (5 tk.) siduda kahest kohast traadiga, missugune vabanes telkide juures olnud ehitusest. Suurema laagri puhul pakkida

vaadata, et neis ei leiduks naelu või muud laokilejäänud teravat eset. Laotage telkidele peale present, et need teel märjaks ei saaks. Ilma kandekotita telke ärge haarake sidumis-pakkimisnõrist — see venib järele ja pakk jääb lõdvaks. Säärane telk võtke kaenla alla või asetage õlale. Koormas ja koormalt maha võttes ärge asetage telke tööriistadega, kööginõudega ja muuga segamini virna.

Laos hoolitsege, et telgi juurde ei pääseks kahjurid (niiskus, rotid jne.).

Tuulutage aeg-ajalt laoruume. Ärge asetage telgile mingisuguseid metallist esemeid, ärge paigutage liialt palju telke üksteise otsa. Korralikus laos talveks telgid vabastada kandekotist ja pakkida

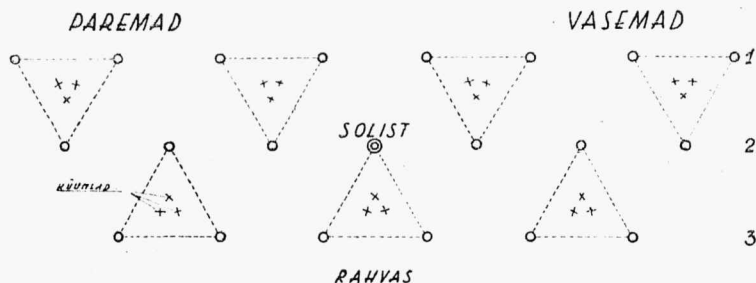
pehmemasse pakki, et õhk paremini juurde pääseb.

Hoia laos vaid terved telgid. Vajalikud kohendus-, parandus- ja korraldustööd tee aegsasti.

Massdeklamatsioon.

Kevade laul.

Gustav Suits'u luuletus.

(Tegelased asuvad kolmes reas ühemeetriliste vahedega. Eesriide tõusmisel-avamisel asuvad tegelased kolmikutena, igaüks pöördunud oma põrandale-asetatud küünla poole (küünal põleb), palvepoosis: vasakul põlvel, käed ees ülal, peopesad ees ja vaade küünlale. Peale eesriide tõusmist-avamist mängitakse 8 takti

koraali: esimese kolme takti kestel seisavad tegelased liikumatult; teise kolme takti kestel — tõusevad üles, ühtlasi langetavad käed ning viimase kahe takti kestel — pöörduvad väikeste sammudega rahva poole. Vasemad üle vasaku õla ja paremad üle parema õla.)

1-2-3 Tõest' on

3 nagu laiemalt merelt nüüd tuul käiks noorte ja vanade üle.

2-3 On nagu hulk urbi ju pakataks puul ja avaks end suvede süle.

1-2-3 See on nagu liginev kevade kõue, mis põksuma lööb iga palava põue. Kel kõrvad on kuulda (paremad — parem, vasemad — vasak, solist mõlemad käed eest ülles; kusjuures sõrmed on koos välja sirutatud ja peopesad eespool) see kuulgu! (käed eest alla).

1-2-3 Löö silmad sa ümber kõik kodumaa, vaat õhtu (paremad ja solist näitavad parema käega läände; käel sõr-

med sirutatud ja peopesa allpool) ja (käsi alla) hommiku (vasemad ja solist näitavad vasaku käega ida poole) poole (käsi alla).

Kes suudaks (küsiiv poos: käed kõverdatud ette, silmade kõrgusel, peopesad ülles. Sõrmed asetatud nii, nagu hoiaksid peol suurt kera. Vaade kätele), kes suudaks veel kahelda, et liikumas kevade voole? Kes tõrjuks (käed tõsta samas poosis kõrgemale) veel tagasi kerkiva aate? Kes kustutaks ära veel sütitatud vaate? Kel silmad (käed ülles, sõrmed sirutatud, peod ees ja vaade kätele) on näha, see nähku! (käed eest alla).

1 Küll kaua ju isegi silmavees mu kodumaa kurtis ja nuttis!

1-2 Las tööle nüüd kiirustab iga mees ja tegude põllule ruttab.

1-2-3 Me künname (kündja poos: vase-mad ja solist vasaku jalaga, paremad — parema jalaga jõuline samm ette, tagaolev jalg varvastel. Käed on kõrval rusikas, nagu hoiaksid adra käsipuid, vaade kaugusse, rind ees) uuesti söötide pinda, me külva-me lootust ka vanasse rinda — sest tõuskem nüüd, vabad ja noored! (jalg juurde).

(Solist läheb ridade taga olevale kõrgendikule ja võtab kõrgendiku tagant tõrviku ja hoiab selle parema käega pea kohal.)

Solist: Sest tõuskem nüüd, noored! Meid ootab see maa ja küsib, mil tuleme juba. Kõik tuled (kõik kumarduvad aeglaselt küünalt võtma; paremad — parema, vasemad — va-

saku käega, kel küünal on selja taga, pöördub küünla võtmise käe poolt ümber), mis on, pangem põlema, et säraks (kõik võtavad küünlad, tõstavad sirutatud käe solisti suunas. Kel solist selja taga — pöördub küünlaga käe poolt ümber) sest kodune tuba. Sel valgel me nooruse-pidugi peame, sel valgel me sihidki üles vast seame — ja tööle siis tõttame välja. (Kõik pöörduvad rahva poole, küünlaga käe poolt.) Uus kevade laulikud uued ka ju toond hõiskama kevade ilu. Nad laulavad sellest, kuis lehte lööb puu, saab soojuseks talvine viltu. Nad tõstavad kõrgele (küünlaga käsi tõsta üles) nooruse lippu; nad näitavad pilviste mägede tippu — kas nüüd või ei iialgi, noored!

1-2-3 Kas nüüd või ei iialgi, noored! (Küünlaga tehakse ring vaba käe poole, küünal jääb näo kõrgusele.)

Noorkotka mälumängust.

Meie teame kõik mälumeistri mängu ja selle mitmeid teisendeid. Kuid meie rakendame seda mängu väga vähe tege-likus elus, kuigi see oleks väga väärtus-lik ja oluline. Võtke harjutuseks 10—15-realine ajaleheteade ja lugege poistele selgelt ette. Valige selline lõige, kus 5—6 nime, paar kuupäeva või aastaarvu. Laske ühel poisil, kes arvab loetust täielikult aru saanud olevat, korrata teade, eriti nimed ja arvud kontrollides. See on mäng, mis harjutab poisse tähelepaneli-kuks ja ühtlasi meelespidajateks. Sele-tage, kuivõrd suur tähtsus on sellel har-jutusel riigikaitseisest seisukohast — luuretegevusel mõnda kõnet pealt kuula-ies ja mällu vajutades.

Kuid olulisem ja elulisem — ärge iialgi unustage pärast aktust, kõne-koosolekut, jutlust kirikus, kust noored osa võtavad, küsida osavõtnud noor-

telt peapunkte aktusel, kõnes, jut-luses toodud tähtsatest ja olulisemaist punktidest. See on sama mälumäng, aga sellega värskendate veelkord olulisemad osad aktusest, koosolekust, jutlusest, ja kordamine on ju teadmiste ema — seega mitmekordne väärtus.

Teatage poistele, et korraldate mälu-meistri mängu. Vastavalt neile reegli-tele korraldagegi mäng, asendades ette-nähtud esemed käibelolevate rahade — müntide pihutäiega. Põnevuse mõttes võitegi neid lauale näitamiseks asetada 24 tükki.

Pärast ettenähtud minutulist vaatle-mist katke rahad ja siis alles andke män-gijaile ülesanne: kirjutagu poisid pabe-rile läbimõõdu suuruse järjekorras kõik praegu käibelolevad mündid, alates suu-remast (väiksemast) ja lõpetades väik-semaga (suuremaga). Märgitagu alla-

kriipsutamisega ära mündid, milledel serv sakitud.

Hüvilavuse mõttes võite lauale asetades mõne käibelt kõrvaldatud mündi hulka lisada.

Ülesandeid võib ka teisiti seada — tehes ku poisid müntide nimestik ja nende summa või märkigu ühte tulpavaskmün-

did (ja summa) ning teise valged mündid (ja summa). Ent teisel korral poetage müntide hulka välismaisi münte ja märkita riigid, mille münte esines laual. Sel juhul võite neid lasta münte kaua vaadelda — sorida ning nõuda siis iga riigi rahauksuse nime kirjutamist.

Noorte Kotkaste Peavanema käskkiri nr. 108.

Tallinnas, 9. aprillil 1938. a.

§ 1.

Kanda Noorte Kotkaste Peastaabi kausta „Noorte Kotkaste väärikad teod“:

1. Väärikas tegu noorte kotkaste Viru Maleva Väike-Maarja malevkonna Kilti rühma kotkajalt Voldemar VAHER'ilt, kes 14. märtsil 1937. a. otstarbekohase kunstliku hingamise rakendamisega päästis vingmürgistusest pr. VAHER'i. Kotkajalg Voldemar VAHER oli selle teo kordasaatmisel 12 a. vana, olles sooritanud eelmisel päeval esmasabi-andja erikatse.

Eesti Punase Risti Peavalitsus annetas V. VAHER'ile kiituskirja elupäästmise eest.

2. Väärikas tegu noorte kotkaste Pärnumaa Maleva Häädemeeste malevkonna Laiksaare-Sillukse rühma kotkajalt Evald LÕHMUS'elt, kes 16. mail 1937. a. päästis linaleo-augus uppumisohust oma kaaslaste 11-aastase Elmar KALLAS'e. Kotkajalg Evald LÕHMUS oli teo kordasaatmisel 14 a. vana.

Tervitan mõlemaid väärikaid noori kotkaid, tänan neid nende poolt näidatud otstarbekohase julguse eest ja soovin, et noorte kotkaste peres leiduks alati ning rohkesti kangelaslikke poisse, kes ei kardaks oma elu kaalule panna kaaskodaniku hädaohust aitamiseks.

Õiendused: ljh. nrd. 17-N ja 48-N — 1937.

§ 2.

Vabastan Noorte Kotkaste Sakalamaa Maleva pealiku abi kohustest kapten Theodor MÕTTUS'e ja kinnitan sama maleva pealiku abide kohusetäitjaks kõik arvates 01. märtsist s. a.:

1. Viljandi linna malevkonna pealiku kj. Leonid TAMMARU;

2. Kaitseliidu Sakalamaa Maleva propaganda pealiku, kooliõpetaja Alfred KIVIRÄHK'i;

3. Kaitseliidu Sakalamaa Maleva Suurtükiväe divisjoni majanduspealiku, reserv-sõjaväeametniku Sergei KEERUTAJA.

Alus: KL Sakalamaa Maleva pealiku esitis nr. 128. 03. 03. 38.

§ 3.

Kinnitan Noorte Kotkaste Sakalamaa Maleva instruktori kohusetäitjaks, arvates 01. jaanuarist s. a. kuni 31. märtsini s. a. kj. Valdo RAIDME.

Alus: Vastav esitis ja teenistusleping, ljh. nr. 60-N/37.

§ 4.

Avaldan teadmiseks 1937. a. sügisel korraldatud noorkotkaliku võistluse „Alati Valmis!“ tagajärjed:

A. Kinnitan Noorte Kotkaste parimaks rühmaks 1937. a. „Alati Valmis!“ võistluses Tartu Maleva „Kuperjanovi“ rühma, kes saavutas 16-ne võistleva noore kotkaga kokku 1802 punkti, mis andis rühma keskmisena 112,62 punkti. Üksikute võistlusalade keskmistena saavutas rühm: morse tähestiku tundmine (I) 25,3 p., enese mõõdete tundmine (II) 23,7 p., sõlmede sidumine (III) 27,1 p., kivi kaugusvise hooga (IV) 15,3 p. ja lõkke tegemine (V) 21,3 punkti.

Üleriiklikkus paremuse järjekorras järgnevad üle 100 punkti keskmisega:

II kohal	Pärnu/„Lembitu“ rühm	111,35 p.
III	Sakalamaa/Viljandi/„Välgu“ rühm	110,93 p.
IV	Võru/Kanepi/Valgjärve rühm	110,90 p.
V	Saaremaa/Kuressaare/„Viikingi“ rühm	110,20 p.
VI	Tartu/„Uiterangiora“ rühm	109,30 p.
VII	Tartu/IV rühm	109,17 p.
VIII	Pärnumaa/Vändra/„Ilvese“ rühm	107,54 p.
IX	Sakalamaa/Viljandi/„Kiire“ rühm	107,44 p.
X	Võru/Rõuge/Haanja-Jaanimäe rühm	104,82 p.
XI	Pärnu/„Tasuja“ rühm	104,50 p.
XII	Tartu/H. T. G. Ratsarühm	103,58 p.
XIII	Harju/Rävala mlvk. Kotkaring	103,00 p.
XIV	Valga/Sangaste/Restu rühm	102,83 p.
XV	Tartu/H. T. G. „Uku“ rühm	101,00 p.
XVI	Viru/Rakvere II/Mädapea rühm	100,47 p.

Õiendus: Peavanema käskkiri nr. Üksikutes võistlusalades saavutasiid
97 § 7 p. 20. üleriikliku parima tagajärje järgmised
rühmad:

Morse tähestiku tundmises	Tartu/„Kuperjanovi“ rühm	25,3 p-ga
Enese mõõdete tundmises	Tartumaa/Elva/Elva rühm	24,0 ..
Sõlmede sidumises	Tartu/„Uiterangiora“ rühm	28,0 ..
Kivi kaugusviskes	hooga Pärnumaa/Vändra/„Ilvese“ rühm	20,2 ..
Lökke tegemises	Järva/Türi/Lokuta rühm	23,3 ..

B. Kinnitan malevate 1937. a. „Alati Valmis!“ võistluse parimaks rühmaks:

Harju	Rävala mlvk. Kotkaring	103,00 p.
Järva	Paide/Lõõla rühm	93,86 p.
Lääne	Märjamaa/Peru rühm	96,64 p.
Narva	Narva/Lastekodu rühm	79,20 p.
Petseri	Värskas/Igrise rühm	82,94 p.
Pärnu	„Lembitu“ rühm	111,35 p.
Pärnumaa	Vändra/„Ilvese“ rühm	107,54 p.
Saaremaa	Kuressaare/„Viikingi“ rühm	110,20 p.
Sakalamaa	Viljandi/„Välgu“ rühm	110,93 p.
Tallinna	Ida/„Tasuja“ rühm	79,91 p.
Tartu	„Kuperjanovi“ rühm	112,62 p.
Tartumaa	Elva/Aru rühm	98,67 p.
Valga	Sangaste/Restu rühm	102,83 p.
Viru	Rakvere II/Mädapea rühm	100,47 p.
Võru	Kanepi/Valgjärve rühm	110,90 p.

Õiendus: Peavanema käskkiri nr. parimateks rühmadeks (rooma numbrid
97 § 7 p. 19. tähistavad võistlusmäärustes antud võist-
lusalade järjekorda):

Harju	Rävala mlvk. Kotkaring — I, II, III, IV, V;
Järva	Paide/Lõõla rühm — I; Paide/Päinurme rühm — II ja IV; Türi/„Lembitu“ rühm — III; Türi/Lokuta rühm — V;
Lääne	Märjamaa/Peru rühm — I, II ja III; Märjamaa/Valgu rühm — IV; Hiiumaa/Lauka rühm — V;
Narva	Narva/Lastekodu rühm — I, IV ja V; Narva/Kreenholmi rühm — II ja III;
Petseri	Värskas/Mäe rühm — I; Värskas/Igrise rühm — II, III ja V; Petseri/Staabi rühm — IV;
Pärnu	„Neeme“ rühm — I;

	„Lembitu“ rühm — II ja IV; „Tasuja“ rühm — III ja V;
Pärnumaa	Vändra/„Ilvese“ rühm — I, II, III, IV ja V;
Saaremaa	Kuressaare/„Viikingi“ rühm — I, II, III, [IV ja V;
Sakalamaa	Viljandi/„Välgu“ rühm — I, II, III ja IV; Tarvastu/Tarvastu rühm — V;
Tallinna	Nõmme/II rühm — I; Lõuna/„Tungla“ rühm — II; Ida/„Tasuja“ rühm — III, IV ja V;
Tartu	„Kuperjanovi“ rühm — I, II ja V; „Uiterangiora“ rühm — III; IV rühm — IV;
Tartumaa	Elva/Aru rühm — I ja III; Elva/Elva rühm — II; Räpina/Räpina rühm — IV; Otepää/Otepää I rühm — V;
Valga	Sangaste/Tsirgulinna rühm — I; Sangaste/Restu rühm — II, III ja V; Linna/„Lõvi“ rühm — IV;
Viru	Kadrina/Kadrina I rühm — I; Rakvere II/Mädapea rühm — II, III, IV [ja V;
Võru	Kanepi/Valgjärve — I, III, IV ja V; Antsla/Lusti rühm — II.

C. Kinnitan parimaks nooreks kotkaks 1937. a. „Alati Valmis!“ võistluses Tartu Maleva „Kuperjanovi“ rühmast pk. Märt MÕTUSTE, kes võistlusel saavutas kokku 127 punkti. Üksikuil võistlusaladel saavutas pk. M. MÕTUSTE: morse

tähestiku tundmine 27 p., enese mõõdete tundmine 24 p., sõlmede sidumine 29 p., kivi kaugusvise hooga 23 p. ja lõkke tegemine 24 punkti.

Paremuse järjekorras üleriiklikult järgnesid (15 kohta):

II Tartu/„Kuperjanovi“ rühmast	pk. Arvo Reial	126 p.
III Pärnumaa/Vändra/„Ilvese“ rühmast	kp. Ülo Laante	125 p.
IV Lääne/Märjamaa/Peru rühmast	kp. Jüri Karu	124 p.
V Lääne/Märjamaa/Peru rühmast	kp. Johannes Ester	123 p.
VI Pärnu/„Tasuja“ rühmast	pk. Osvald Soovik	122 p.
VII Tartu/IV rühmast	kp. Uno Laumets	122 p.
VIII Võru/Kanepi/Valgjärve rühmast	kp. Kalju Aigro	121 p.
IX Tartu/„Uiterangiora“ rühmast	pk. Ilmar Hango	121 p.
X Tartu/„Kuperjanovi“ rühmast	pk. Udo Ani	120 p.
XI Sakalamaa/Viljandi/„Välgu“ r.	kp. Villem Merilai	120 p.
XII Tartu/„Kuperjanovi“ rühmast	kp. Uno Vipper	120 p.
XIII Sakalamaa/Viljandi/„Kiire“ rühmast	kp. Ülo Polikarpus	120 p.
XIV Tartu/„Kuperjanovi“ rühmast	kp. Tarm Serka	120 p.
XV Saaremaa/Kuressaare/„Viikingi“ r.	nk. Kalev Nau	119 p.

D. Kinnitan 1937. a. „Alati Valmis!“ õieendus: Peavanema käskkiri nr. 97 § 7 p. 22.

võistluses maleva parimateks noorteks kotkasteks (klambreis, mitu noort kotkast malevas saavutasid 100 või rohkem punkti):

Harju/Rävala mlvk. Kotkaringist	pk. Valdur Arusaar	115 p. (7)
Järva/Paide/Seidla rühmast	pk. Arnold Trummer	112 p. (20)
Lääne/Märjamaa/Peru rühmast	kp. Jüri Karu	124 p. (8)
Narva/Narva/Kreenholmi rühmast	pk. Alfred Maasing	99 p.
Petseri/Petseri/Tobrova rühmast	pk. Aleksei Pai	104 p. (3)
Pärnu/„Tasuja“ rühmast	pk. Osvald Soovik	122 p. (33)
Pärnumaa/Vändra/„Ilvese“ rühmast	kp. Ülo Laante	125 p. (11)
Saaremaa/Kuressaare/„Viikingi“ rühmast	nk. Kalev Nau	119 p. (16)

Lääne Maleva Märjamaa malevk. salgapealike koolist osavõtjad.

Esireas vasakult: J. Kurepalu, koolipealik E. Pits, auvanem E. Arnover, vanem J. Merendi, O. Ellermaa, instr. H. Kase ja A. Ulpus.

Sakalamaa/Viljandi/„Välgu“ rühmast	kp. Villem Merilai	120 p. (29)
Tallinna/Lõuna/„Tungla“ rühmast	nk. Harri Eesmaa	99 p.
Tartu/„Kuperjanovi“ rühmast	pk. Märt Mõtuste	127 p. (60)
Tartumaa/Elva/Elva rühmast	nk. Raimund Lepik	111 p. (21)
Valga/Sangaste/Restu rühmast	kp. Jaan Lepik	115 p. (16)
Viru/Kadrina/Kadrina I rühmast	nk. Arnold Green	112 p. (16)
Võru/Kanepi/Valgjärve rühmast	kp. Kalju Aigro	121 p. (36)

Õiendus: Peavanema käskkiri nr. 97 § 7 p. 21. võistlusest osavõtnud malevate paremusjärjekorra järgmiselt:

E. Kinnitan 1937. a. „Alati Valmis!“

Malev:	Punktide summa:	NK. gus	katsejäre- liikmeid	Liikme keskmine	Võistelnud arv:	rühmade %:
I Võru	24097	167	51,60	29	42,65	
II Tartu	8837	194	45,55	7	63,64	
III Pärnu	6776	149	45,48	5	50,00	
IV Saaremaa	7009	190	36,89	7	18,92	
V Petseri	5271	185	28,49	7	28,00	
VI Valga	6772	244	27,75	8	32,00	
VII Järva	11880	442	26,90	12	30,00	
VIII Tartumaa	15948	749	21,29	19	20,88	
IX Sakalamaa	7057	368	19,86	7	15,56	
X Narva	3013	164	18,37	4	19,05	
XI Lääne	5053	301	16,79	6	12,24	
XII Pärnumaa	4313	362	11,91	4	6,89	
XIII Viru	6300	629	10,02	6	8,96	
XIV Tallinna	2645	327	8,09	3	8,33	
XV Harju	2596	446	5,82	3	3,95	
Üleriiklikult	117.567	5217	22,54	127	19,27	

Õiendus: Peavanema käskkiri nr. 97 § 7 p. 23.

Alus: „Alati Valmis!“ võistluse hindamiskomisjoni protokoll 11. märtsist 1938. a.

§ 5.

Möödunud 1937. a. „Alati Valmis!“ võistlus on kokkuvõttes läbi viidud rahuldavalt, osa malevaid on võtnud seda ülesannet täie tõsidusega ja on ka saavutanud häid tagajärgi, kuid suurema osa malevate üksuste võistlusest osavõtt on

olnud keskpärane, osaliselt hoopis nõrk. Sellest annab kujuka pildi eelmises §-is antud malevate paremusjärjekorra tabel.

Kuna „Alati Valmis!“ võistlus ei ole põhiloomult sportlik, vaid õppealaline võistlus, siis seda rohkem on siin tarvis järele uurida, millest tabelis nähtav suur

vahe on tingitud. Kui möödunud aastal tehti malevaile eriliseks kohustuseks edaspidi võistlusele välja panna malevail kõik oma võistlusõiguslikud rühmad, siis neist tulemusist selgub, et seda korraldust on mitmes malevas võetud väga pealiskaudselt. Malevad peavad hoolitsema, et suurem osa rühmi jõuaksid võistlusõiguslikeks, milleks ergutada katsete sooritamist ja laagrite korraldamist ning neist osavõttu ja et ükski võistlusõiguslik rühm mõjuva põhjusega sellest võistlusest ei puuduks.

Võistlusest võttis osa kokku 144 rühma, kellest langes võistlustingimustest kõrvalekaldumise tõttu välja 17 rühma. Seega arvestati võistlusel 127 rühma tagajärgi. Võistlusest väljalangemised toimusid: 7 rühma Pärnumaa, Viru ja Võru Malevast p. 7 põhjal (võistluse tähtjast kõrvale kaldumine), 5 rühma Harju, Järva, Narva, Sakalamaa ja Valga Malevast p. 15 põhjal (protokollis puudulike andmete esitamine), 3 rühma Pärnumaa, Tartumaa ja Viru Malevas pp. 2 ja 4 alusel (rühmas polnud 10 võistlusõiguslikku liiget) ja 2 rühma pp. 2 ja 5 alusel (noorhaugastega saavutatud nõutav liikmete arv, kuna nendeta polnud 10 võistlusõiguslikku liiget).

Üldiselt olid sel aastal protokollid

Harju/Rävala mlvk. Kotkaringile	I korda võidetuna
Järva/Paide/Lõõla rühmale	I „ „
Lääne/Märjamaa/Peru rühmale	II „ „
Narva/Narva Lastekodu rühmale	I „ „
Petseri/Värskal/Igrise rühmale	I „ „
Pärnu/„Lembitu“ rühmale	III „ „
Pärnumaa/Vändra/„Ilvese“ rühmale	III „ „
Saaremaa/Kuressaare/„Viikingi“ rühmale	II „ „
Sakalamaa/Viljandi/„Välgu“ rühmale	III „ „
Tallinna/Ida/„Tasuja“ rühmale	II „ „
Tartu/„Kuperjanovi“ rühmale	I „ „
Tartumaa/Elva/Aru rühmale	I „ „
Valga/Sangaste/Restu rühmale	II „ „
Viru/Rakvere II/Mädapea rühmale	I „ „
Võru/Kanepi/Valgjärve rühmale	I „ „

Auhinna jäävaks omandamiseks peab rühm seda võitma 5 korda.

4) Üleriikliku „Alati Valmis!“ võistluses parima noore kotka diplom pk. Märt MÖTUSTE'le Tartu/„Kuperjanovi“ rühmast.

5) Vastavad diplomid „Alati Valmis!“ võistlusel parima noore kotkana II kohale tulnud pk. Arvo REIAL'ile Tartu/„Kuperjanovi“ rühmast ja III kohale tulnud kp.

koostatud täpsemalt ja punktide arvestamisel tähelepanelikumalt määrusi silmas peetud. Paaris malevas jättis see siiski soovida. Ilmes sageli, et kohtunikud pole küllaldaselt süvenenud võistlusmäärustikku, kuigi oma allkirjaga seda tõendavad.

Võistlusmaterjalid kontrollis hindamiskomisjon koosseisus: Peastaabi ülem nmg. J. TEDERSOO, NK Pärnu Maleva pealik A. LINSI, erapooletu isikuna Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonna noortenõunik J. MAISMA ja aruandjana NK Peastaabi instruktor nmg. A. ALLIK.

§ 6.

Määrán „Alati Valmis!“ 1937. a. võistlustingimuste kohaselt auhinnad järgmiselt:

1) Härra Riigivanema rändauhinna — „Hermese“ marmorkuju — järgmise võistluse ni Tartu Maleva „Kuperjanovi“ rühmale, kelle nimi rändauhinna juurde kinnitatakse ja kellele antakse üleriikliku üldvõitja diplom.

2) Vastavad diplomid üleriigiliselt II kohale tulnud Pärnu/„Lembitu“ rühmale ja III kohale tulnud Sakalamaa/Viljandi/„Välgu“ rühmale.

3) Härra Riigivanema rändauhinna koopia — „Hermese“ väikese kuju — koos vastava diplomiga — järgmise võistluse ni iga maleva parimale rühmale järgmiselt:

Ülo LAANTE'le Pärnumaa/Vändra/„Ilvese“ rühmast.

6) Vastavad diplomid malevate parimatele noortele kotkastele „Alati Valmis!“ võistlusel, vastavalt § 4 D antud loetelule.

J. Laidoner,
Peastaabi ülem.

J. Tedersoo,
Peastaabi ülem.

Noorte Kotkaste Peavanema käskkiri nr. 109.

Tallinnas, 9. aprillil 1938. a.

§ 1.

Avaldan teadmiseks, et 10. aprillist s. a. on Vabariigi President kõigi noorsoo-organisatsioonide patroon ja kõiki üleriigilisi noorsoo-organisatsioone esindab ja juhib Peavanemana Sõjavägede Ülemjuhataja või Sõjavägede juhataja. Peavanema abiks on Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonna Noort juhataja.

Selle põhjal lugeda kõigi noorsoo-organisatsioonide patrooni ülesannetesse asunuks Riigihoidja Konstantin P Ä T S VR I/1 ja III/1, peavanema ülesannetesse asunuks Sõjavägede Ülemjuhataja kindralleitnant Johan LAIDONER VR I/1 ja III/1 ja peavanema abi ülesannetesse asunuks Haridusministeeriumi Noorsoo Osakonna Noort juhataja kolonel Johannes-August V E L L E R I N D VR I/3.

Alus: Noorsoo organiseerimise seaduse muutmise seadus, RT 1938, 33, 262.

§ 2.

Noorte Kotkaste Põhimääruste alusel seni kasutatud nimetused „Noorte Kotkaste peavanem“ ja „Noorte Kotkaste peavanema abi“ muudetakse ja asendatakse nimedega „Noorte Kotkaste vanem“ ja „Noorte Kotkaste vanema abi“, arvates 10. aprillist s. a.

Alus: Riigihoidja juhend noorsoo organiseerimise alal nr. 1 §§ 3 ja 6, antud Riigihoidja poolt noorsoo-organisatsioonide patrooni ülesannetes 31. 03. 38.

§ 3.

Noorte Kotkaste Põhimäärustes Noorte Kotkaste vanemale, Peastaabile ja teistele juhtivatele keskustele ette nähtud ülesannetest (§§ 170—176, 186 ja teised) eraldatakse ja kuuluvad 10. aprillist s. a. arvates noorsoo-organisatsioonide peavanema võimupiiridesse järgmised ülesanded:

1) üleriigilise tähtsusega esinemiste ja laagrite, suurlaagrite ja teiste sellelaadiliste ürituste korraldamise otsustamine;

2) välismaa noorsoo-organisatsioonidega ja nende keskustega läbikäimiseks kokkulepete sõlmimine ning välismaa laagritest ja ettevõtetest osavõtmise otsustamine;

3) malevate või neile vastavate üksuste ja neist suuremate koondiste vanemate ja teiste vastavate juhtide ametisse kinnitamine ja vabastamine;

4) noort juhtide (noortemagister, skautmaster jms.) kutses kinnitamine;

5) organisatsiooni tunnustusväljendite statuudi kinnitamine ning alaliste autiitlite ja tähtsamate tunnustusväljendite annetamine;

6) organisatsiooni vormiriidetuse kinnitamine;

7) seisukoha võtmine organisatsioonide ühis- ja koostöö suhtes üleskerkivates küsimustes.

Alus: Riigihoidja juhend noorsoo organiseerimise alal nr. 1 §§ 1 ja 6.

§ 4.

Asudes Noorsoo organiseerimise seaduse muutmise seaduse § 4 põhjal noorsoo-organisatsioonide peavanema ülesannetesse, määrab Noorte Kotkaste vanema kohusetäitjaks Noorte Kotkaste vanema abi kolonel Jaan MAIDE VR II/3, alates 10. aprillist s. a. kuni uue Noorte Kotkaste vanema ametisse asumiseni.

Alus: NK Põhimäärus § 171.

J. Laidoner,
Peavanem.

J. Tedersoo,
Peastaabi Ülem.

Tellige ja lugege

„Kaitse Kodu!“

SALGAPEAL. KOOLI LÖPPKOONDUS RISTIL.

Pühapäeval 8. mail lõppes Ristil salga-peal. kooli teoreet. osa. Pidulik lõpp-koondus peeti Risti tuletõrjemajas, kus NK Lääne Maleva pealik hr. H. Roosi-mägi poistele tunnistused välja jagas. Kooli lõpetas 14 salgapealikut. Kooli täielikuks lõpetamiseks tuleb veel katse-töid laagris teha ja rühmades ülevaatus toimetada. (Malevkonna laager toimub 9—13 juunini Tagaveskil.)

Samal päeval korraldas Risti rühm oma 3. aastapäeva pid. koonduse ja ema-depäeva aktuse.

Kooli ja rühma ühishäituse avamisest võttis saali täis inimesi osa. Väljapanekuid kooli ja rühma tegevusest oli umbes 200, muu hulgas noorkotka täielik laagriarustus, hulk mudelid, käsitöid jne. Näitus jättis külastajaisse väga hea mulje noorkotklusest ja noorte kotkaste tööst.

SALGAPEALIKUTE KOOLIDEST VÕRU MALEVAS.

Võru Malevas tegutseb seitse salga-pealikute kooli.

1. Võru linnas Linna malevkonna korraldusel. Koolivanemaks malevkonna vanem J. Treumuth, pealikuks malevkonna plk. res.-kpt. A. Talussaar, õppepealikuks vanakotkas kj. V. Härm ja sisekorrapealikuks vanakotkas kpt. E. Karjel.

Kool algas tegevust 15. novembril 1937. a. ja on kokku tulnud igal nädalal reedesel päeval. Osavõtjaid on 35.

Lektoritena tegutsevad Maleva pioneeral nõunik major R. Kerberg, Maleva sideala nõunik ltn. A. Tiivel, Maleva kehakasvatuse nõunik res.-ltn. J. Gutmann, Maleva instruktor kj. E. Omri jt.

2. Võru linnas Linnaümbruse ma-

levkonna korraldusel. Esimene kokkutulek toimus 28.—30. detsembrini möödunud aastal. Koolivanemaks malevkonna vanem agr. H. Narusk, pealikuks malevkonna plk. n.-ltn. H. Rebane, õppepealikuks maleva abiplk. kj. V. Kõiv ja Sisekorrapealik Navi rühma kotkas nk. S. Onno.

Lektoritena tegutsevad KL Maleva vanem-instruktor major J. Põldmaa, Maleva pioneeral nõunik major R. Kerberg, Võru linnaarst dr. J. Ennulo, Maleva instruktor kj. E. Omri.

Osavõtjaid on 25.

3. Vastseliinas Vastseliina malevkonna korraldusel. Esimene kokkutulek toimus 15.—16. jaanuarini s. a., teine kokkutulek 12.—13. veebruarini s. a. ja kolmas kokkutulek 12.—13. märtsini s. a. Koolivanemaks malevkonna vanem res.-ltn. V. Kaldamäe, pealikuks malevkonna vanema abi J. Saarnit, õppepealik malevkonna plk. kj. E. Kivi, õppepealiku abi Kapsta rühma vanakotkas nk. R. Kalmet ja sisekorrapealik Saaluse rühma vanakotkas E. Kupper.

Osavõtjaid on 50.

4. Antslas Antsla malevkonna korraldusel. Koolivanemaks malevkonna vanem dr. R. Lattik, pealik KL Antsla piirkonna instr. n.-ltn. Ev. Raig, õppepealik Maleva instr. kj. E. Omri, sisekorrapealik Antsla rühma kotkas nk. B. Altsaar.

Esimene kokkutulek toimus 12.—13. märtsil s. a. Osavõtjaid oli 65 ja töö korraldati kahes rühmas Osavõtjatele anti toit tasuta Kaitseliidu Antsla malevkonna kulul ja toitlustamist korraldas kohalik Naiskodukaitse jaoskond.

Lektoritena tegutsevad Kurenurme rühma vanakotkas E. Aarna, Antsla politseijaoskonna komissar J. Vainura, kohalik algkooliõpetaja R. Taba jt.

Väljaandja: NK Peastaap. Vastutav toimetaja: G. Reial.

Toimetuse nõukogu: kol.-ltn. P. Asmus, prof. E. Ein, prof. J. Köpp, koolide inspektor J. Lang, dir. V. Neggo, prof. A. Piip ja kol. A. Traksmaa.

Toimetus: H. Treial (peatoimetaja), noortemagistrid V. Hiir (tegevtoimetaja), R. Lahi, K. Liping, A. Ohaka ja E. Tarn.

Toimetus-talitus: Tartus, Võidu 10, tuba 24, tel. 17-44.

Posti jooksev arve nr. 2133.

Tellimishind: aastas kr. 1.50; 6 k. — kr. 0.80, 3 k. — kr. 0.40. Üksiknumber 15 senti, Ajakiri ilmub 12 korda aastas.

Nõrgaleht.

Pildike igapäevasest elust.
Peter Pippermint'i järgi Ed. Kansa.

Noorte Kotkaste Peastaabi väljaanne noorte-organisatsioonide pidude sisustamiseks. Ajakirja „Kotkas“ nr. 4/5 lisa.

Tegelased: Isa.
Ema.
Rein, progümn. IV kl. õpilane.
Peep, progümn. abiturient.
Liina, köögitüdruk.
Lava: harilik elutuba.

I etteaste.

Isa istub leentoolis suure ajalehe taga.

Ema seisab ta ees.

Ema: Tea, kuhu poisid täna jäävad?

Isa (ajalehe tagant):

Eks lulli lüües lenda päevad!

Ema: Oh ei, ma hakkan kartma juba!

Isa (vaadates üle ajalehe):

Mis hirm sind vaevab, teada luba!

Ema: Nad täna pidid tunnistused saama.

Rein lubas ainult neljad, viied tuua, kuid Peebu pärast rahu kuidagi ei

Läks hommikul, ei tahtnud süüa ega juua.

Isa (tõuseb toolilt. Vihaselt):

No seda me veel näeme vast!

Ei salli mina laiska last.

Kui Peep jääb teiseks aastaks klassi, ma kisan juuksed peas tal sassi ja keretäie saab veel pealekauba.

Ema: Sul võttis juba kurdu lauba ja süda kohe üle kees!

End rahusta, mu armas mees.

Sa tead ju, matemaatikaks

tal andi pole. See tal kaks.

Kuid võimlemises on tal viis!

Isa: Viis! Armas naine, ütle siis,

kas mind sa tõesti narriks pead?

Mis turnimisest tuleb head?

Meest ainult teadus, tarkus ehib!

Peep viie peale turnib, vehib,

et lendab liiv ja tuiskab tolm,

kuid 2×2 on talle kolm!

Mul turnimise kasudest on ka ju

see karastab me keha, teritab me

Ent vähe tulu toob meil kehakaal, kui tarkus puudulik — skandaal!

Ema: On õige, mis sa räägid, tean, kuid veelgi tähtsamaks ma pean, et laste eest meil kanda tuleb hoolt. Peep ainult ähvardusi kuuleb sinu

Ma olen seda kartnud juba ammu — nüüd koju ta ei julge enam seada

Isa: Ei julge?! Argpüks! Kardab isa! See toob mu vihale veel lisa!

II etteaste.

Endised ja Liina.

Liina: Kui segan, palun andestust! Mul puding praegu tuli ahjust just. Kui poisid saabuvad, toon sisse kohe. Ta on nii hästi küpsend, kohev, mul endal juba kiusatus käis peale. Küll Reinule ja Peebulegi heale ta maitseb hästi. Suhkur, piim ja ro-

ja mune poolteist tosinat... kui mulgi korp, nii suur ja raske, et kas või kärul sisse veeretada laske.

Isa: Nüüd lõppegu see vadin juba! Kui poisid hilinevad, siis ei luba ma neile kübetki sest pudingist või

Seal Reinu tulevat ma näengi juba

Ema: Rein?!... Üksi!... Peepu ma ei

Liina: Ei Peep tast kaugel' maha jää!

III etteaste.

Endised ja Rein.

Rein (särab rõõmust, lehvitab tunnis-

Nüüd vaata, isa, ema, vaata, mis teie Rein võib korda saata!

Siin viis, siin teine, siin veel mõned,
siin neli! Kolmest pole üldse kõnet!,
Te näete ainult hindeid häid,
Kõik teised kaugele must maha jäid!

Isa (vaatab tunnistust):

Heast tööst on tegijale kasu.
Kaks krooni on sul vaevatasu.
(Annab raha.)

Em a: Rein, tubli poiss! Kus on su
[vend,
miks meie eest ta varjab end?

Rein: Peep, tal...

Isa: No kuhu ta siis jäi?

Rein: Tal käsi täna hästi küll ei käi!

Liina: Mu jumal, mis on juhtund? Rää-
[gi ruttu!

Ma suudan vaevu hoida nuttu!
(Hakkab nuuksuma.)

Em a: Kus on ta? Kus ta jäi sust maha?

Mu süda aimab juba paha!

Liina (valjusti ulgudes):

Ma jooksen, vaatan, ehk on aias!
Mu puding, sellele on Peep nii maias!
(Ära.)

Isa: Nüüd rahu! Nõnda pahad pole ju
[veel lood.

(Reinule)

Mis teateid Peebust sa meil tood?
Tal püüli jahvatab vist püks.
On tal siis mõni kaks või üks?

Rein: Jah, matemaatikas ja füüsikas
[on kahed.

Isa (emale): Nüüd näed! Ei tunne
[2×2 ja kolme vahet!

Siis rõõmuks põhjust on tal vähe.
Kuid ega väljas need tal paremakski
[lähe.

Ma vaatan ise, kus ta longib.
Võib-olla pargi taga kurne tongib.
(Ära.)

Em a: Ka minul pole rahu siin,
kui südames on hirmupiin!
(Ära.)

Rein: Mul samutigi hakkab jube
siin keset vaikseid, tühje tube.
(Ära.)

IV etteaste.

Peep hiilib sisse. Paneb tunnistuse
lauale.

Peep: Oh häda, häda!... Hirm ja
[häbi!

Nüüd olen omadega täitsa läbi!
Sain tagaukse kaudu hiilida veel siia.
Ei julge isa kätte tunnistust ma viia.
Ah, oleks Rein ta toonud teise vahel,
kus nelju-viisi terve ahel...
need tõstavad ju isa tuju
ja nende varju jäänuks minu kahe
[kuju!

Mul matemaatika on tume öö
ja nässu läheb iga klassitöö,
sest maha vehkimiseks mul ei ole isu!
Ma'i salga, et ma olen vähe hoolas...
Nüüd õitseb hästi Reinu nisu
ja minul tubli keretäis on soolas!
Kuis minna selle paberiga isa ette?
Eh, lood on SOS! Nüüd karga kas või
[vette!

Pst! — Keegi tuleb!... Taevaväed,
Peep, kui sa üksi siin nüüd isa kätte
[jääd!

(Poeb ruttu laua alla.)

V etteaste.

Peep laua all. Liina tuleb nuttes.

Liina: Jaa, jaa, jaa! Nii on see elus
[ikka:

üks on virk ja teine venib laisalt,
[pikka!

Kodus öeldi mull'gi, laisk ma olevat,
aga tõesti — see jutt on küll päris
[patt!

(Nuuksub.)

Ma olen tragi, virk
ja terane kui nirk.

Ma töötan päevas oma neli tundi,
ei oota käsku ega sundi.

Noh, vahest hinge tõmmata ju ka on
[vaja.

kui proua midagi mind tegema ei aja.
(Näeb laual tunnistust.)

Ah, vaata, näe, siin on see kurja
[juur.

miks pererahva mure täna meil nii
[suur.

Nii-nii, me Peebuke! Puudulik hool!
Na, vaata, siin ainult ju kolmed on
[reas.

ja, taevane heldus, kaks kaht nende
[seas!

Kui isa neid näeb, siis, Peep, saad
[küll rihma

ja pisaraid sajab kui sügisel vihma!
Peep, seda ei võinud ma uskuda
[sinust!

(Ulub nutta.)

Nüüd saadab mind vitsa veel tooma
[sul pinust!

Ja vaata, et vihas su mahagi lõõb!
(Ulub südantlõhestavalt.)

Mu puding, mu puding, kes sind täna
[sööb!

(Ära.)

VI etteaste.

Peep peidus. Varsti ema ja isa.

Peep (vaatab laua alt):

Kui see siin ulub juba nagu hull,

„Kotka“ 1937. a. aastakäik

on väärtuslikuks käsiraamatuks igale noorte kotkaste juhile. Kotka 1937. a. aastakäiku on piiratud arvul saadaval ajakirja talitusest hinnaga à kr. 1.50.

siis varsti põrguks alles lahti läheb
[mul!
(Võtab laualt tunnistuse ja peidab
enese ruttu laua alla.)
E m a (tuleb sisse):
Ei ole ikka jõudnud koju,
mu vaene poju!
P e e p (piilub laudlina varjust).
E m a: Ma teatan kohe politseile,
ehk saab ta abiks olla meile.
(Tahab minna.)
P e e p (laua alt välja pugemas, et emale
järele rutata).
I s a (tuleb sisse, emale vastu).
P e e p (kaob kohe laua alla).
I s a: Ma käisin koolis, kõik on läinud.
Ka pargivaht ei ole Peepu näinud.
Jõekaldal puudus samutigi Peebu
[jälg.
No küll ta koju tuleb, kui tal hakkab
[nälg!
E m a: Ah, armas mees, s'on kole, õudne!
Mul ootamiseks pole jõudu!
Ta koju vist ei julge tulla enam!
Ma palun, ära teda nuhtle täna,
see asja paremaks ei muuda!
Üks iga ainet hästi õppida ei suuda.
Sa ise ütled tihti mulle: ära riidle,
kui poiss on võimlemisel rikkund rii-
[ded,
sest tublil turnijal võib juhtuda ju
[mõnda,
kuid siis sa ise oled kuri nõnda
ja kaotad pea,
kui Peebul matemaatikas ei vea!
I s a: Ja tõesti, kui ma vaatan ringi,
me Peep ju pole siiski nähvits mingi!
Need valemid ei hakka talle lihtsalt
[pähe!
Ei või ma kurta ka, et hoolt tal vähe!
Ka füüsikaga maadleb juba mitu
[aastat, —
no mis sa's lapse tervist ikka laastad.
Kuid ajalugu, kunst ja keeled,
vaat, nende jaoks on lahti poisi mee-
[led,
need õeldi olevat tal päris head.
Meil igapähe olid koolis omad veed
ja leidub elus palju suuri mehi,

kel rehkendust ka tunnistusel 5 ei ehil,
kuid ausa tööga, näe, on hästi lõõnud
[läbi.
Ma loodan, meie Peepki endal' ei tee
[häbi!
No, kus ta's, rumal poiss, nüüd pei-
[dab ennast?
Rein ka nii vähe hoolib vennast,
ei oska koju tulla koos!
Mis sellest siis, kui vihahoos
ma mõned kõvad sõnad kärgin
ja hieroglüüfe parajasse paika mär-
[gin...

VII etteaste.

Endised. Rein tuleb kiiruga.

R e i n (lõõtsutades):
Ma käisin läbi linna vanad kraavid,
[vallid
ja kodu keldrid, pööningud ning tal-
[lid,
kuid selgust see ei toonud meie Peebu
[loosse.
Kas peaksin jooksma leitud asjade
[büroosse?
E m a: Ah, mu hingepiinad, mured!
Peep, mu poeg, kui sa nüüd sured!
I s a: Nüüd lõppegu see hädakisa!
Ma pole poissi nuhelm'd harva,
kuid täna ma ei puuduta tal juukse-
[karva!
P e e p (vaatab laua alt):
Vaat', see on mehe sõna, isa!
(Tuleb välja.)
(Kõik vaatavad hämmastunult.)
I s a: No, kes siis sellist tempu teeb?
E m a (emmates Peepu):
Peep! Mu armas, kallid Peep!
P e e p: Mu armsad vanemad, mis võin
ma parata, et koju tõin
teil tunnistuse, kus on kaks...
R e i n: Kaks kahte on sul, kulla saks!
I s a: Rein, pahur, nüüd pea sina suu!
Tead, aianurgas kasepuu...
P e e p: Ma tunnen, isa, oma süüd,
mind, palun, ära peksa nüüd!
Ei olnud kerge mul end peita!

Isa: On tubli, et sa oma süüd ei eita.

Nüüd virisemast juba lakka,
sind karistama enam ma ei hakka,
kuid tasuks ka
sa minult sentigi ei saa.

Rein (näitab kaheksroonist):

Näe, Peep, on ikka vahet vaks,
kus sinu kaks ja minu kaks!

Isa: Rein, ära hädas venda trotsi,
kui tahad, et ma sulle vitsa veel ei
[otsi.

Peep, täna on mu ainus troost,
et õpetust sa võtad sellest loost.
On viltu läinud töö, saad ikka laita;
poed rettu, ega see sind aita.
See meeste hulgas vähe loeb,
kes süü eest nurga taha poeb.
Arg salgab süüd ja teotab teist,
end sada sammu hoiä eemal neist!
Su tunnistus teeb mulle pisut tuska.
Sul enda võimetesse oli kadund usk,
ka sellest hädast saame üle pea,
su tunnistus võib varsti olla üsna hea,
kuid sinu käitumine, poeg, su redus-
[olek,
see haavab mind! Ma seda sinust
[ootnud poleks!

Peep (nuttes):

Ah, isa, tuhat korda kergem oleks
[kanda
mul praegu igasugust karistust,
Ma täna tahan sulle lubaduse anda,
et iial enam seda sa ei kuule m'ust,
et süüdlasena redus otsin varju.
Mu käsi, isa! Küllap sellega ma har-
[jun.

Isa (kätt andes):

See jutt on just kui mehe suust.
Nüüd vaikigem siis kõigest muust.

Emä (embab Peepu):

Ja unustagem mõtted kurvad
ning kuulsad kaseplaastrid, -urvad.

Rein (hüüab kõõgi poole):

Too puding, Liina! Süüa! Süüa!

VIII etteaste.

Endised. Liina (valjusti ulgudes).

Liina (ei märka Peepu):

Ah, see on ju tõesti kole!

Peepu ikka veel ei ole!

Terve tund ma akna all

nutsin. Kõht on tühi tal!...

Kui ma teaksin, kuhu toitu talle viia!

Emä: Liina, vaadake kord siia!

Peep siin särab tujust heast!

Liina (vahib avasui, totakalt).

Emä: Olete vist päris põrund peast!

Olgu puding kähku laual,

oleme ju oodand kaua!

Liina (hakkab valju häälega nutma):

Puding, armuline proua...

puoding!... Enam ma ei jõua!

(Langeb toolile, ulub.)

Kõik kogunevad ta ümber.

Liina (lakkab ulgumast, vahib tottralt):

Issa, pojuke ja püha rist...

Emä: Ta on kurvastusest hulluks läinud
[vist!

Liina: Ma arvasin, et pudingist

ei taha keegi enam teada,

kui Peebust polnud ühtki elumärki.

(Hakkab jälle ulguma.)

Siis tahtsin maitseda, kui hea ta,

et ise kiita oma meistervärki...

Ma suures leinas Peebule ta ohvriks
[tõin

ja pisarate vahel — ära sõin!...

Kõik seisavad nõutult.

Poisid on hämmastunud.

Liina ulub koledasti.

Isa: No, mis sa tühja pärast ulud!

Ma võtan enda kanda kulud:

siin, poisid, (anna b raha) tooge

[lõunaks kooke

ja unustatud olgu seegi täbar looke!

Eesriie.

Noorte Kotkaste Peastaabi kirjastusel ilmus

„Noorte Kotkaste vorm I“

Raamat on müügil Kaitseliidu Tarvetelaos ja suuremais
raamatukauplusis hinnaga à 20 senti.
